

Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την προαγωγή της συνδυασμένης παραγωγής ενέργειας βάσει της ζήτησης για χρήσιμη θερμότητα στην εσωτερική αγορά ενέργειας

(2002/C 291 E/10)

COM(2002) 415 τελικό — 2002/0185(COD)

(Υποβλήθηκε από την Επιτροπή στις 22 Ιουλίου 2002)

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. Εισαγωγή

Η πρόταση αυτή, βασίζεται στον διπλό στόχο της συμμετοχής τόσο στην ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού όσο και της εφαρμογής των επιμέρους πολιτικών για την αλλαγή του κλίματος και ανταποκρίνεται στην ανάγκη για εντονότερες προσπάθειες προαγωγής της υψηλής αποδοτικότητας συνδυασμένης παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας ⁽¹⁾ στην εσωτερική αγορά ενέργειας.

Στην Πράσινη Βίβλο για την ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού ⁽²⁾, η Επιτροπή τόνισε τα εξής σημεία:

- η Ευρωπαϊκή Ένωση εξαρτάται υπέρμετρα από τον εξωτερικό ενεργειακό εφοδιασμό, με εισαγωγές που καλύπτουν το 50 % των απαιτήσεων. Υπολογίζεται ότι το ποσοστό αυτό θα φθάσει το 70 % έως το 2030 εφόσον συνεχιστούν οι παρατηρούμενες σήμερα τάσεις.
- επί του παρόντος οι εκπομπές αερίων που συμβάλλουν στο φαινόμενο του θερμοκηπίου στην Ευρωπαϊκή Ένωση αυξάνονται με αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται η αντιμετώπιση της πρόκλησης της αλλαγής του κλίματος και η τήρηση των δεσμεύσεων που απορρέουν από το Πρωτόκολλο του Κιότο.
- τα μέσα που διαθέτει η Ευρωπαϊκή Ένωση για να επηρεάσει τον ενεργειακό εφοδιασμό είναι μάλλον περιορισμένα. Οι καταβαλλόμενες προσπάθειες επιβάλλεται να επικεντρωθούν στο να προσανατολιστεί η ενεργειακή ζήτηση κατά τρόπο που να τηρούνται οι δεσμεύσεις που ανέλαβε η Ευρωπαϊκή Ένωση στο Κιότο και να αποδίδεται η δέουσα σημασία στην ασφάλεια εφοδιασμού.

Οι παρατηρήσεις αυτές ενισχύουν την επιχειρηματολογία υπέρ της ανάπτυξης νέων κοινοτικών πολιτικών και μέτρων που αποσκοπούν στη χαλιναγωγή της ενεργειακής ζήτησης και στη μείωση των εκπομπών αερίων που συμβάλλουν στο φαινόμενο του θερμοκηπίου. Παρά το γεγονός ότι το 1999 το επίπεδο των εκπομπών αερίων που συμβάλλουν στο φαινόμενο του θερμοκηπίου στην Ευρωπαϊκή Ένωση ήταν το ίδιο ή λίγο χαμηλότερο από το επίπεδο του 1990, η επίτευξη του στόχου του Κιότο εξακολουθεί να αποτελεί σημαντική πρόκληση. Χάρη στην αποτελεσματική χρήση των καυσίμων, η παράλληλη παραγωγή θερμότητας και ηλεκτρικής ενέργειας συνεπάγεται ενεργειακή εξοικονόμηση ενώ παράλληλα συγκριτικά προς τη χωριστή παραγωγή θερμότητας και ηλεκτρικής ενέργειας αποφεύγονται εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα (CO₂). Η ανάγκη αυτή για ανάληψη πολιτικής δράσης σε κοινοτικό επίπεδο όσον αφορά την συνδυασμένη παραγωγή υπογραμμίστηκε στην ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την ενεργοποίηση του ευρωπαϊκού προγράμματος για την αλλαγή του κλίματος ⁽³⁾.

Η συνδυασμένη παραγωγή αποτελεί τεχνική υψηλής αποδοτικότητας για την παραγωγή ηλεκτρικής και θερμικής ενέργειας στην ενεργειακή αγορά της Ευρώπης. Η προώθηση της συνδυασμένης παραγωγής θερμικής και ηλεκτρικής ενέργειας αποτελεί μέρος της στρατηγικής για την αποτελεσματική αξιοποίηση της ενέργειας και είναι συμπληρωματική προς τη στρατηγική υπέρ της αυξημένης χρήσης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Ωστόσο, η συνδυασμένη παραγωγή ενέργειας δεν συνιστά αυτή καθαυτή στόχο αντίθετα δύναται να αποτελέσει αποτελεσματικό μέσο για την επίτευξη ενεργειακών εξοικονομήσεων και την πραγμάτωση των στόχων που σχετίζονται με τη μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακος υποκαθιστώντας τη χωριστή παραγωγή θερμικής και ηλεκτρικής ενέργειας.

Δεδομένου ότι η συνδυασμένη παραγωγή συνδέει την παραγωγή θερμότητας και ηλεκτρικής ενέργειας, είναι σημαντικό να εξασφαλιστεί ότι η παραγόμενη ηλεκτρική και θερμική ενέργεια ικανοποιούν πραγματική ζήτηση. Η ηλεκτρική ενέργεια μπορεί να διαβιβαστεί σε κάποια αγορά και να διατεθεί προς πώληση όπου αυτό είναι αναγκαίο, η θερμική ενέργεια αντίθετα δεν μπορεί εύκολα να μεταφερθεί ή να αποθηκευθεί με αποτέλεσμα η διαδικασία της συνδυασμένης παραγωγής τους να πρέπει να βασίζεται στις πραγματικές ανάγκες χρόνου και τόπου για θερμική ενέργεια. Οι πραγματικές ανάγκες για χρήσιμη θερμότητα αποτελούν τον ακρογωνιαίο λίθο της αποτελεσματικής συνδυασμένης παραγωγής, δεδομένου ότι εάν η παραγόμενη θερμότητα δεν ανταποκρίνεται σε πραγματικές ανάγκες τα πλεονεκτήματα της συνδυασμένης παραγωγής ηλεκτρικής και θερμικής ενέργειας εκλείπουν. Επιπλέον η παραγωγή της συνδυασμένης παραγωγής θερμότητας και ηλεκτρισμού δεν θα πρέπει να έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση της κατανάλωσης θερμότητας.

⁽¹⁾ Οι όροι συνδυασμένη παραγωγή και συμπαραγωγή θερμικής και ηλεκτρικής ενέργειας (CHP) έχουν το ίδιο νόημα.

⁽²⁾ COM(2000) 769 «Προς μια ευρωπαϊκή στρατηγική για την ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού».

⁽³⁾ COM(2001) 580 τελικό.

Η Επιτροπή στη στρατηγική της σχετικά με τη συνδυασμένη παραγωγή θερμότητας και ηλεκτρισμού⁽¹⁾ το 1997 καθόρισε ως συνολικό στόχο για την Κοινότητα το διπλασιασμό του μεριδίου της συνδυασμένης παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας επί του συνόλου της παραγωγής ηλεκτρισμού στην Ευρωπαϊκή Ένωση από 9 % το 1994 σε 18 % έως το 2010. Εντούτοις, παρά τις πολλά υποσχόμενες δυνατότητες ανάπτυξης της συνδυασμένης ενέργειας, δεν έχει επιτευχθεί κατά τα τελευταία χρόνια ουσιαστική αύξηση της ποσοστιαίας συμμετοχής της συνδυασμένης παραγωγής στη συνολική παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας. Ένας γενικός ενδεικτικός στόχος 18 % αποτελεί σημείο αναφοράς βάσει του οποίου είναι δυνατόν να εκτιμηθεί η σημειωθείσα πρόοδος. Εφόσον καθοριστεί ένα σταθερό πλαίσιο, το οποίο θα βασίζεται σε κοινούς ορισμούς και μεθοδολογίες, και εκτιμηθούν οι δυνατότητες των κρατών μελών, η Επιτροπή θα είναι σε θέση να εξετάσει την πιθανότητα καθορισμού ενδεικτικών στόχων για κάθε κράτος μέλος.

Ένα σταθερό πλαίσιο το οποίο βασίζεται σε κοινούς ορισμούς και μεθοδολογίες αποτελεί το καλύτερο δυνατό υπόβαθρο για την προαγωγή της συνδυασμένης παραγωγής θερμότητας και ηλεκτρισμού βάσει της οικονομικά δικαιολογημένης ζήτησης θερμότητας και λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη την ιδιαίτερη πολυπλοκότητα του θέματος.

2. Στόχος και πεδίο εφαρμογής της προτεινόμενης οδηγίας

Βασικό στόχο της πρότασης αποτελεί η δημιουργία ενός πλαισίου, το οποίο να μπορεί να υποστηρίξει και να διευκολύνει την εγκατάσταση και την εύρυθμη λειτουργία μονάδων συνδυασμένης παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας όπου υφίσταται ή προβλέπεται ζήτηση για χρήσιμη θερμότητα. Ο εν λόγω γενικός στόχος μεταφράζεται σε δύο ειδικές επιδιώξεις:

- Βραχυπρόθεσμα, μία οδηγία για τη συνδυασμένη παραγωγή ηλεκτρισμού και θερμότητας θα πρέπει να χρησιμεύει ως όργανο εδραίωσης των ήδη υφιστάμενων και, κατά το δυνατόν, προαγωγής νέων υψηλής αποδοτικότητας εγκαταστάσεων συνδυασμένης παραγωγής στην εσωτερική αγορά ενέργειας. Για να υπάρξουν ισότιμοι όροι ανταγωνισμού, το σταθερό πλαίσιο κανονιστικών ρυθμίσεων και σε ορισμένες περιπτώσεις η οικονομική ενίσχυση είναι καθοριστικής σημασίας για τη συνδυασμένη παραγωγή. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα για τη σημερινή μεταβατική φάση της όλης διαδικασίας φιλελευθεροποίησης, κατά την οποία η εσωτερική αγορά ενέργειας δεν έχει εισέτι ολοκληρωθεί και ο εσωεπιχειρησιακός καταλογισμός των εξωτερικών δαπανών δεν αντανακλάται στις ενεργειακές τιμές.
- Μεσο- και μακροπρόθεσμα, μία οδηγία για τη συνδυασμένη παραγωγή θερμότητας και ηλεκτρισμού θα πρέπει να αποτελεί μέσο δημιουργίας του απαραίτητου πλαισίου το οποίο να εξασφαλίζει ότι η υψηλής αποδοτικότητας συνδυασμένη παραγωγή, παράλληλα με άλλες εναλλακτικές δυνατότητες για ενεργειακό εφοδιασμό που είναι φιλικές για το περιβάλλον, αποτελεί καθοριστικής σημασίας στοιχείο κατά τη λήψη επενδυτικών αποφάσεων σχετικά με νέο παραγωγικό δυναμικό. Δημιουργώντας ένα πλαίσιο υποστήριξης, αυτού του είδους η συνδυασμένη παραγωγή ηλεκτρικού και θερμότητας δύναται να συμβάλει σε συστήματα ενεργειακού εφοδιασμού στην Κοινότητα που να είναι υψηλότερης διαφοροποίησης και μεγαλύτερης απόδοσης.

Για να καταστεί δυνατή η εκμετάλλευση του δυναμικού της συνδυασμένης παραγωγής είναι αναγκαίο να εξασφαλιστεί η σταθερότητα του πλαισίου των κανονιστικών ρυθμίσεων και να θεσπιστούν μηχανισμοί ώστε να αντιμετωπιστεί η έλλειψη εσωεπιχειρησιακού καταλογισμού του εξωτερικού κόστους. Η προτεινόμενη οδηγία καθορίζει ανάλογο πλαίσιο το οποίο αντιμετωπίζει τα θέματα αυτά με μία δέσμη κοινών αρχών για την προώθηση της συνδυασμένης παραγωγής.

Ωστόσο, δεδομένου του ετερογενούς χαρακτήρα του τομέα της συνδυασμένης παραγωγής ανά την Ευρώπη και της ανάγκης να ληφθούν υπόψη οι εθνικές και κλιματικές συνθήκες, ως επί το πλείστον η πρακτική εφαρμογή του ως άνω πλαισίου εμπίπτει στις αρμοδιότητες των επιμέρους κρατών μελών. Ωστόσο, η Επιτροπή θα μπορούσε να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο διευκολύνοντας την επίτευξη των στόχων της ΕΕ σε ό,τι αφορά θέματα συνδυασμένης παραγωγής.

Είναι αναγκαίο να τονιστεί η σημασία των διαφορετικών κλιματικών και βιομηχανικών συνθηκών στα κράτη μέλη για την ανάπτυξη της συνδυασμένης παραγωγής που έχουν ως αποτέλεσμα να προσφέρονται διαφορετικές δυνατότητες χρήσης της παραγόμενης θερμότητας και να καθιστούν απαραίτητο να λαμβάνεται υπόψη η θερμοδυναμική αποδοτικότητα των χρησιμοποιούμενων μηχανών και συστημάτων. Οι συνέπειες στην πράξη της θερμοδυναμικής αποδοτικότητας της ηλεκτρικής παραγωγής είναι αποκαλυπτικές εάν χρησιμοποιηθεί ως παράδειγμα ένας ατμοστρόβιλος. Εάν η παραγόμενη ενέργεια είναι αναγκαία σε θερμοκρασία 200 °C δεν είναι δυνατόν να παραχθεί τόση ηλεκτρική ενέργεια από το στρόβιλο όση εάν η παραγόμενη θερμότητα είναι αναγκαία στους 60 °C.

Οι σκέψεις αυτές οδηγούν στη δημιουργία τριών κατηγοριών συνδυασμένης παραγωγής ηλεκτρισμού και θερμότητας που αντανακλούν τα θερμοδυναμικά δεδομένα καθώς και τη διάκριση της συνδυασμένης παραγωγής σε επιμέρους τμήματα της αγοράς στα οποία καλείται να υπερπηδήσει διαφορετικούς φραγμούς:

- Βιομηχανικές εφαρμογές της θερμότητας, για τις οποίες συνήθως απαιτείται ατμός ή θερμό ύδωρ θερμοκρασίας που υπερβαίνει τους 140 °C.

(1) COM(1997) 514 τελικό «Κοινοτική στρατηγική για την προώθηση της συνδυασμένης παραγωγής θερμότητας και ηλεκτρισμού (CHP) και την άρση των εμποδίων στην ανάπτυξή της».

- Εφαρμογές κεντρικής θέρμανσης για τις οποίες απαιτείται θερμό ύδωρ μεταξύ 40 ° και 140 °C.
- Γεωργικές εφαρμογές: για παράδειγμα, για τη θέρμανση θερμοκηπίων, όπου η θερμοκρασία του θερμού ύδατος δεν πρέπει να υπερβαίνει τους 40 °C, ενώ στην περίπτωση των θερμαινόμενων δεξαμενών για τις υδατοκαλλιέργειες η θερμοκρασία είναι μόλις 15 °-25 °C. Θα πρέπει να εξεταστεί πολύ προσεκτικά η χρησιμότητα της θερμότητας στα επιμέρους επίπεδα θερμοκρασίας ώστε να μην αυξηθεί η κατανάλωση των καυσίμων.

Οι κλιματικές διαφορές μεταξύ των κρατών μελών αποτελούν έναν από τους σημαντικότερους παράγοντες που εξηγούν τις τεράστιες διαφορές της διείσδυσης της συνδυασμένης ενέργειας και υπογραμμίζουν τη σημασία της αρχής της επικουρικότητας. Η παρούσα πρόταση οδηγίας δεν αποσκοπεί στην εξασφάλιση του αυτού επιπέδου διείσδυσης της συνδυασμένης παραγωγής σε όλα τα κράτη μέλη. Στόχο αποτελεί η προώθηση της συνδυασμένης παραγωγής όπου παρατηρούνται οικονομικά δικαιολογημένες δυνατότητες με στόχο την εξοικονόμηση της ενέργειας και τη μείωση των εκπομπών CO₂.

Η προτεινόμενη οδηγία βασίζεται σε ορισμένα σημεία στην προσφάτως εγκριθείσα οδηγία 2001/77/ΕΚ σχετικά με την προαγωγή της ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται από ανανεώσιμες πηγές⁽¹⁾. Οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και η συνδυασμένη παραγωγή θερμότητας και ηλεκτρισμού σε ορισμένους τομείς αντιμετωπίζουν ανάλογα προβλήματα όπως, για παράδειγμα, ο ελλιπής εσωπεριχειρησιακός καταλογισμός του εξωτερικού κόστους, η ανάγκη εξασφάλισης σταθερού κανονιστικού πλαισίου σε ό,τι αφορά τα θέματα του δικτύου παροχής και τις διοικητικές διαδικασίες. Ωστόσο θα πρέπει να τονιστεί ότι υπάρχουν σοβαρές διαφορές μεταξύ της συνδυασμένης παραγωγής και των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Η συνδυασμένη παραγωγή δεν αποτελεί πηγή ενέργειας είναι απλώς και μόνο μία υψηλής αποδοτικότητας διαδικασία μετατροπής της ενέργειας από μία πηγή που συνήθως είναι τα ορυκτά καύσιμα, αλλά και οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, σε ηλεκτρισμό και θερμότητα.

Η πρόταση καλύπτει τα εξής κύρια στοιχεία:

- εγγύηση προέλευσης της ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται με συνδυασμένη παραγωγή σύμφωνα με τις απαιτήσεις περί «κοινολόγησης» που ισχύουν για τις οδηγίες που αφορούν κοινούς κανόνες για τις εσωτερικές αγορές της ηλεκτρικής ενέργειας και του φυσικού αερίου·
- διατάξεις που υποχρεώνουν τα κράτη μέλη να αναλύσουν τις δυνατότητες που προσφέρονται σε εθνικό επίπεδο για την υψηλής αποδοτικότητας συνδυασμένη παραγωγή καθώς και τους φραγμούς που παρεμποδίζουν την αξιοποίησή τους·
- διατάξεις για την αξιολόγηση της πείρας που έχει συγκεντρωθεί με την εφαρμογή και τη συνύπαρξη επιμέρους μηχανισμών στήριξης υπέρ της συνδυασμένης παραγωγής στα κράτη μέλη·
- διατάξεις που καθορίζουν τις αρχές για την αλληλεπίδραση μεταξύ των φορέων συνδυασμένης παραγωγής και του δικτύου παροχής ηλεκτρικής ενέργειας· μεριμνώντας παράλληλα για τη διευκόλυνση της πρόσβασης στο δίκτυο μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας των μονάδων συνδυασμένης παραγωγής που χρησιμοποιούν ανανεώσιμες πηγές ενέργειας καθώς και των μικρομονάδων συνδυασμένης παραγωγής με ισχύ που δεν υπερβαίνει το 1 MW·
- διατάξεις που απαιτούν από τα κράτη μέλη να αξιολογήσουν τις κείμενες διοικητικές διαδικασίες ώστε να μειωθούν οι διοικητικοί φραγμοί που παρεμποδίζουν την ανάπτυξη της συνδυασμένης παραγωγής.

3. Η κατάσταση της συνδυασμένης παραγωγής στην ευρωπαϊκή ένωση σήμερα

3.1. Τα προβλήματα που θα πρέπει να αντιμετωπιστούν

Για να αναπτυχθεί μία ανοικτή αγορά στην Ευρώπη, η συνδυασμένη παραγωγή καλείται να υπερπηδήσει πολλά προβλήματα ώστε να εκμεταλλευθεί τη ζήτηση για χρήσιμη θερμότητα και να εξασφαλίσει την κατασκευή νέων μονάδων ή τη συνέχεια της εκμετάλλευσης των ήδη υφιστάμενων. Τα κύρια προβλήματα έχουν ως εξής:

1. Υψηλές τιμές καυσίμων, συνήθως λόγω του γεγονότος ότι οι αντίστοιχες μονάδες είναι μικρότερης κλίμακας καταναλωτές καυσίμων από τους μεγάλους παραδοσιακούς παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας.
2. Προβλήματα που σχετίζονται με την πρόσβαση στην αγορά ηλεκτρισμού, ιδίως όταν πρόκειται για μικρούς παραγωγούς.
3. Οι δαπάνες της εγκατάστασης ανά κιλοβάτ συνήθως είναι υψηλότερες από τις αντίστοιχες δαπάνες σε μία μεγάλη ηλεκτρική μονάδα.

⁽¹⁾ Οδηγία 2001/77/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Σεπτεμβρίου 2001, για την προαγωγή της ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται από ανανεώσιμες πηγές στην εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας (ΕΕ L 283 της 27.10.2001, σ. 33).

4. Οι ώρες λειτουργίας της εγκατάστασης συχνά είναι λιγότερες συγκριτικά προς τις εγκαταστάσεις βασικού φόρτου επειδή σχετίζονται με την πραγματική χρήση της θερμότητας στις συνδεδεμένες εγκαταστάσεις. Σε μία βιομηχανική μονάδα συνδυασμένης παραγωγής, οι ώρες εργασίας εξαρτώνται από τις ώρες κατά τις οποίες λειτουργεί η αντίστοιχη βιομηχανική διαδικασία, για παράδειγμα όχι κατά τη διάρκεια της νύκτας ή των σαββατοκύριακων. Στην περίπτωση της συνδυασμένης παραγωγής για κεντρική θέρμανση η αντίστοιχη παραγωγή θα πρέπει να διακόπτεται κατά τη θερινή περίοδο.

3.2. Λόγοι που συνηγορούν υπέρ της πολιτικής υποστήριξης

Οι κάτωθι λόγοι δικαιολογούν την πολιτική υποστήριξη υπέρ της υψηλής απόδοσης συνδυασμένης παραγωγής:

1. Υψηλή απόδοση σημαίνει χαμηλότερη κατανάλωση καυσίμου και μικρότερες εκπομπές CO₂, καθώς και άλλες εκπομπές, και, ως εκ τούτου, συμβολή στη βιώσιμη ανάπτυξη.
2. Αποφυγή των απωλειών του ηλεκτρικού δικτύου παροχής δεδομένου ότι οι εγκαταστάσεις αυτές συνήθως απαντούν πλησίον του σημείου κατανάλωσης στο ηλεκτρικό δίκτυο.
3. Μεγαλύτερο ανταγωνισμό μεταξύ των φορέων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας δεδομένου ότι η τεχνολογία της συνδυασμένης παραγωγής επιτρέπει σε νέους παράγοντες να εισέλθουν στην αγορά της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας.
4. Μια ευκαιρία για τη δημιουργία νέων επιχειρήσεων, ιδίως μάλιστα μικρομεσαίων επιχειρήσεων, κοινοπραξιών και άλλων μορφών συνεργασίας μεταξύ των ενδιαφερομένων (σε βιομηχανικό, ηλεκτρικό, τεχνολογικό κλπ. επίπεδο).
5. Διευκόλυνση της σύνδεσης μεταξύ του πληθυσμού και της επικράτειας, κυρίως στις ολιγότερο ευνοούμενες, απομονωμένες ή ακριτικές περιοχές.

3.3. Επισκόπηση των στατιστικών στοιχείων

Σύμφωνα με τα τελευταία στατιστικά στοιχεία που παρέσχε η Eurostat ⁽¹⁾ και παρουσιάζονται στον Πίνακα 1, το συνολικό μερίδιο της συνδυασμένης παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας επί του συνόλου της παραγωγής ηλεκτρισμού στην ΕΕ ήταν 11 % ⁽²⁾ το 1998, ενώ το 1994 ήταν 9 %.

Κατά τη συλλογή στατιστικών στοιχείων που αφορούν τη συνδυασμένη παραγωγή είναι σημαντικό να αποφεύγεται ο υπολογισμός της ηλεκτρικής ενέργειας που δεν αποτελεί προϊόν συνδυασμένης παραγωγής. Προς το σκοπό αυτό, οι στατιστικές που αφορούν τη συνδυασμένη παραγωγή εξελίσσονται, ενώ πρέπει να εγκριθούν νέες μεθοδολογίες. Η εν λόγω οδηγία αναμένεται να καθιερώσει μία μεθοδολογία, στην οποία θα λαμβάνεται υπόψη μόνο η ηλεκτρική ενέργεια που αποκτάται από τη συνδυασμένη παραγωγή ενέργειας, η υπολειπόμενη θερμότητα της οποίας χρησιμοποιήθηκε με αποτελεσματικό τρόπο.

Λαμβανομένων υπόψη των προαναφερθέντων συλλογισμών, τα διαθέσιμα στατιστικά στοιχεία καταδεικνύουν σημαντικές διαφορές στο εσωτερικό της ΕΕ. Η Δανία, η Φινλανδία και οι Κάτω Χώρες είναι οι χώρες με τη μεγαλύτερη διείσδυση στην αγορά, με συνδυασμένη παραγωγή που σε ορισμένες περιπτώσεις υπερβαίνει το 50 % της συνολικής παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας. Αντιθέτως, σε χώρες όπως η Γαλλία, η Ελλάδα και η Ιρλανδία, η συνδυασμένη παραγωγή διαδραματίζει δευτερεύοντα μόνο ρόλο με συμβολή 2 % περίπου στη συνολική παραγωγή της ηλεκτρικής ενέργειας. Ωστόσο, εάν το μερίδιο της συνδυασμένης παραγωγής συνδέεται με τον όγκο της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας που βασίζεται στη θερμότητα, τα μερίδια της αγοράς που αφορούν τη συνδυασμένη παραγωγή σε ορισμένες περιπτώσεις μεταβάλλονται σημαντικά. Στην περίπτωση αυτή, χώρες όπως η Σουηδία, η Αυστρία και η Γαλλία δηλώνουν μερίδια συνδυασμένης παραγωγής ύψους 96 %, 76 % και 23 % αντιστοίχως.

Το 40 % περίπου της ηλεκτρικής ενέργειας που αποκτάται μέσω συνδυασμένης παραγωγής, προορίζεται για δημόσια παροχή ηλεκτρισμού, συχνά μέσω συνδέσεων με αστικά δίκτυα θέρμανσης. Το υπόλοιπο 60 % παράγεται από αυτοπαραγωγούς, συνήθως για την κάλυψη βιομηχανικών αναγκών. Από απόψεως εγκατεστημένης ισχύος, η ηλεκτρική ισχύς της συνδυασμένης παραγωγής στην ΕΕ παρουσίασε αύξηση 14 % μεταξύ των ετών 1994 και 1998, ήτοι από 63 GW σε 72 GW. Σε απόλυτους όρους, το 1998 η Γερμανία, με 22 GW ηλεκτρική ισχύ στη συνδυασμένη παραγωγή, ήταν η χώρα με τη μεγαλύτερη ισχύ στη συνδυασμένη παραγωγή στην ΕΕ, ενώ ακολουθούσαν η Ιταλία (9,5 GW), οι Κάτω Χώρες (8,5 GW), η Δανία (7 GW) και η Φινλανδία (5 GW).

⁽¹⁾ «Συνδυασμένη Παραγωγή Θερμικής και Ηλεκτρικής Ενέργειας (CHP) στην ΕΕ — Σύνοψη των στατιστικών 1994-1998», Eurostat 2001.

⁽²⁾ Οι εμπειρογνώμονες είναι επιφυλακτικοί ως προς το εάν οι στατιστικές της Eurostat για τη συνδυασμένη παραγωγή υπερεκτιμούν το πραγματικό μερίδιο της συνδυασμένης παραγωγής, δεδομένου ότι η παραγόμενη με τη μέθοδο της μη-συνδυασμένης παραγωγής ηλεκτρική ενέργεια είναι δυνατόν σε ορισμένες περιπτώσεις να υπολογιστεί ως προϊόν συνδυασμένης παραγωγής. Ως εκ τούτου, το πραγματικό μερίδιο της συνδυασμένης παραγωγής σε κοινοτικό επίπεδο ενδέχεται να είναι κατά τι μικρότερο από 11 %. Για την επόμενη συλλογή των στατιστικών δεδομένων που σχετίζονται με τη συνδυασμένη παραγωγή, η Eurostat θέσπισε μία νέα μεθοδολογία η οποία σχεδιάστηκε με στόχο τον καλύτερο προσδιορισμό της πραγματικής παραγωγής που προκύπτει από τη συνδυασμένη παραγωγή θερμικής και ηλεκτρικής ενέργειας.

Η εξέλιξη που σχετίζεται με τη χρήση καυσίμων στη συνδυασμένη παραγωγή ενέργειας καταδεικνύει μία τάση προς καθαρότερα καύσιμα αυξάνοντας με τον τρόπο αυτό τα περιβαλλοντικά οφέλη που απορρέουν από τη συνδυασμένη παραγωγή. Το φυσικό αέριο είναι το καύσιμο που χρησιμοποιείται περισσότερο στη συνδυασμένη παραγωγή με ποσοστό 45 % το 1998, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό το 1994 ήταν 30 %. Αντιθέτως, η χρήση του λιθάνθρακα και του λιγνίτη παρουσίασε πτώση από 30 % σε 20 % στο διάστημα μεταξύ των ετών 1994-1998, ενώ το ποσοστό των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας το 1998 ανερχόταν σε 13 %. Τόσο τα βιοδιασπώμενα όσο και τα μη-βιοδιασπώμενα αστικά στερεά απόβλητα συμπεριλαμβάνονταν έως τώρα στον ορισμό της Eurostat για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας στη συνδυασμένη παραγωγή. Ωστόσο, υπό το πρίσμα του ορισμού των αποβλήτων ως ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στην οδηγία για την προώθηση της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, θα έπρεπε να καθιερωθούν στοιχεία και για το μέρος των βιοδιασπώμενων αποβλήτων χωριστά.

Ωστόσο, η έλλειψη πιο πρόσφατων αριθμητικών στοιχείων αποδεικνύει ότι τα προαναφερθέντα αριθμητικά στοιχεία πρέπει να χρησιμοποιούνται με προσοχή. Από το 1998 και έπειτα, ο τομέας της συνδυασμένης παραγωγής σημείωσε στατικές ή ακόμα και πτωτικές τάσεις σε αρκετές χώρες της ΕΕ. Η εν λόγω απουσία προόδου στην προώθηση της νέας συνδυασμένης παραγωγής απορρέει σε μεγάλο βαθμό από την ύπαρξη πολυάριθμων φραγμών που παρεμποδίζουν την ανάπτυξη της συνδυασμένης παραγωγής θερμικής και ηλεκτρικής ενέργειας.

Πίνακας 1 — Στοιχεία για τη συνδυασμένη παραγωγή θερμικής και ηλεκτρικής ενέργειας (CHP) στα κράτη μέλη και CHP ως ποσοστό θερμικής και συνολικής παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας

Κράτος μέλος	1994 (**)			1996			1997			1998		
	CHP Ηλεκτρική ενέργεια GWh	Ποσοστό θερμικής ηλεκτρικής ενέργειας %	Ποσοστό συνολικής ηλεκτρικής ενέργειας %	CHP Ηλεκτρική ενέργεια GWh	Ποσοστό θερμικής ηλεκτρικής ενέργειας %	Ποσοστό συνολικής ηλεκτρικής ενέργειας %	CHP Ηλεκτρική ενέργεια GWh	Ποσοστό θερμικής ηλεκτρικής ενέργειας %	Ποσοστό συνολικής ηλεκτρικής ενέργειας %	CHP Ηλεκτρική ενέργεια GWh	Ποσοστό θερμικής ηλεκτρικής ενέργειας %	Ποσοστό συνολικής ηλεκτρικής ενέργειας %
Βέλγιο	2 448	8,0	3,4	3 000	9,5	3,9	3 069	10,2	3,9	3 410	9,6	4,1
Δανία	21 874	56,2	54,5	29 260	55,9	54,6	26 562	62,7	59,9	25 591	66,9	62,3
Γερμανία	47 752	13,5	9,0	37 817	10,3	6,8	36 834	10,3	6,7	41 770	11,3	7,5
Ελλάδα	819	2,2	2,0	886	2,3	2,1	968	2,5	2,2	981 (*)	2,3	2,1
Ισπανία	8 537	11,1	5,3	13 390	17,5	7,7	18 567	18,9	9,8	21 916	22,2	11,2
Γαλλία	8 506	24,5	1,8	9 864	22,0	1,9	10 663	26,2	2,1	12 660	22,7	2,5
Ιρλανδία	259	1,6	1,5	357	2,0	1,9	457	2,4	2,3	404	2,0	1,9
Ιταλία	26 477	14,7	11,4	31 383	16,2	12,9	40 164	20,1	16,0	44 856	21,6	17,3
Λουξεμβούργο							120	37,1	9,5	320	87,7	22,5
Κάτω Χώρες	31 543	41,7	39,5	36 410	45,1	42,7	41 502	49,6	47,9	47 835	55,4	52,6
Αυστρία	11 721	66,0	21,4	13 539	70,3	24,7	14 025	71,7	24,7	14 268	76,2	24,8
Πορτογαλία	3 111	15,1	9,9	2 845	14,5	8,2	2 949	14,1	8,6	3 288	12,8	8,4
Φινλανδία	20 312	59,0	30,9	22 536	59,3	32,5	23 051	64,0	33,3	25 128	75,6	35,8
Σουηδία	9 257	85,0	6,4	10 241	70,9	7,3	9 301	91,4	6,2	9 544	95,5	6,0
Ηνωμένο Βασίλειο	11 619	5,0	3,6	15 108	6,1	4,3	16 762	7,0	4,9	18 644	7,4	5,2
EE-15	204 235	17,6	9,0	226 336	18,3	9,4	244 994	19,8	10,1	270 615	21,0	10,9

(*) Εκτιμήσεις της Eurostat.

(**) Τα στοιχεία για τη Γερμανία αφορούν το 1995.

Πηγή: «Combined Heat and Power Production (CHP) in the EU — Summary of statistics 1994-1998», (Συνδυασμένη παραγωγή θερμικής και ηλεκτρικής ενέργειας (CHP) στην ΕΕ — Σύνοψη των στατιστικών στοιχείων των ετών 1994-1998), Eurostat 2001.

Σε μελέτη που εκπονήθηκε με θέμα τα διοικητικά εμπόδια στην αποκεντρωμένη συνδυασμένη παραγωγή⁽¹⁾ αναλύθηκε η κατάσταση στη Γαλλία, τις Κάτω Χώρες και το Ηνωμένο Βασίλειο. Η μελέτη προσδιορίζει τα οικονομικά εμπόδια που τίθενται στην αποκεντρωμένη συνδυασμένη παραγωγή, όπως είναι οι χαμηλές τιμές για το πλεόνασμα ηλεκτρικής ενέργειας που πουλήθηκε σε δίκτυα παροχής, το υψηλό κόστος σύνδεσης, το υψηλό κόστος της ενίσχυσης των δικτύων παροχής, με το οποίο επιβαρυνόταν ο φορέας ανάπτυξης της συνδυασμένης παραγωγής, το υψηλό κόστος για τη χρήση του συστήματος διανομής, οι περίπλοκες και εκτεταμένες διοικητικές διαδικασίες, η έλλειψη αναγνώρισης όσον αφορά τα οφέλη που απορρέουν για το δίκτυο της συνδυασμένης παραγωγής κλπ. Σε άλλη μελέτη⁽²⁾ εκτιμήθηκε ο αντίκτυπος της απελευθέρωσης της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας στη συνδυασμένη παραγωγή και στον τομέα αστικών δικτύων θέρμανσης και ψύξης μέσω αναλύσεων της οικονομικής βιωσιμότητας των μονάδων αυτών. Η μελέτη καταλήγει ότι νέες αποδοτικές τεχνολογίες συνδυασμένης παραγωγής θερμαινόμενου αερίου θα πρέπει καταρχάς να είναι ανταγωνιστικές στις νέες αποδοτικές μονάδες παραγωγής συμπτυκνωμένης ενέργειας. Ωστόσο, εάν οι τιμές του ηλεκτρισμού δεν αντικατοπτρίζουν το πραγματικό κόστος (συμπεριλαμβανομένου του εσωπαραγόμενου καταλογισμού των εξωτερικών δαπανών), μόνο οι μεγάλες μονάδες συνδυασμένης παραγωγής θερμαινόμενου αερίου είναι ανταγωνιστικές. Εάν στον υπολογισμό περιλαμβάνονταν μία υποτιθέμενη αναλογία περιβαλλοντικών οφελών 10 ευρώ ανά εξοικονομηθέντα τόνο διοξειδίου του άνθρακα CO₂, θα ήταν εφικτή η κατασκευή ορισμένων πρόσθετων μεσαίου μεγέθους μονάδων συνδυασμένης παραγωγής θερμαινόμενου αερίου. Εάν ισχύσει η τιμή των 15 ευρώ/MWh που, ήδη από το Μάιο του 2000, ισχύει στη σκανδιναβική αγορά ενέργειας, καμία από τις μονάδες συνδυασμένης παραγωγής ενέργειας που αναλύθηκαν παραπάνω δεν θα ήταν δυνατόν να κατασκευαστεί βάσει αμιγώς οικονομικών κριτηρίων⁽³⁾.

Χάρη στην ευρέως διαδεδομένη χρήση της συνδυασμένης παραγωγής, η τιμή του φυσικού αερίου αποτελεί μία ακόμα σημαντική παράμετρο που επηρεάζει την οικονομική βιωσιμότητα της συνδυασμένης παραγωγής ενέργειας. Το άνοιγμα των αγορών αερίου στον ανταγωνισμό θα έπρεπε καταρχάς να οδηγήσει σε μείωση της τιμής του αερίου. Ωστόσο, πολλοί φορείς συνδυασμένης παραγωγής γνώρισαν κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών διακυμάνσεις και αυξήσεις στις τιμές του αερίου εξαιτίας, μεταξύ άλλων, του γεγονότος ότι οι τιμές του αερίου συνδέονταν με τις τιμές του πετρελαίου. Επιπλέον, το άρθρο 18(2) της οδηγίας 98/30/EK⁽⁴⁾, που επιτρέπει στα κράτη μέλη να περιορίσουν την πρόσβαση των φορέων συνδυασμένης παραγωγής στην εσωτερική αγορά αερίου, αποτελεί ένα ακόμα ενδεχόμενο εμπόδιο στη συνδυασμένη παραγωγή. Ωστόσο, η πρόταση της Επιτροπής για την τροποποίηση της οδηγίας για το φυσικό αέριο⁽⁵⁾ εξετάζει το ενδεχόμενο άρσης της εν λόγω διάταξης. Η εξασφάλιση της πρόσβασης όλων των φορέων συνδυασμένης παραγωγής στην αγορά αερίου είναι ιδιαίτερα σημαντική δεδομένου ότι η συνδυασμένη παραγωγή θερμαινόμενου αερίου επιτρέπει τη μεγαλύτερη δυνατή αποδοτικότητα των καυσίμων ωφελώντας με τον τρόπο αυτό όχι μόνο το περιβάλλον αλλά και το κοινοτικό ενεργειακό ισοζύγιο. Από απόψεως εσωτερικής αγοράς, είναι επίσης σημαντικό να καθιερωθούν ισότιμοι όροι ανταγωνισμού, στο πλαίσιο των οποίων οι φορείς συνδυασμένης παραγωγής καθώς και άλλοι παραγωγοί ενέργειας θα απολαύουν των ίδιων βασικών δικαιωμάτων όσον αφορά την πρόσβαση στην αγορά αερίου στο εσωτερικό της Κοινότητας.

Όπως προαναφέρθηκε, τα εμπόδια στη συνδυασμένη παραγωγή ενέργειας εξακολουθούν να υφίστανται τόσο στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας όσο και σε εκείνη του φυσικού αερίου. Πολλοί φορείς συνδυασμένης παραγωγής βίωσαν αυξήσεις στις τιμές των μέσων παραγωγής φυσικού αερίου σε συνδυασμό με μείωση των τιμών της παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας, συνδυασμός ο οποίος έθετε σε κίνδυνο τη βιωσιμότητα της συνδυασμένης παραγωγής. Και οι δύο προαναφερθείσες αγορές βρίσκονται ακόμα σε μεταβατικό στάδιο με μη συμμετρικά ανοίγματα της αγοράς στην επικράτεια της ΕΕ, αυξημένη αστάθεια της αγοράς, μεγαλύτερο ενδιαφέρον σε βραχυπρόθεσμες αποφάσεις και έλλειψη εσωπαραγόμενου καταλογισμού των εξωτερικών δαπανών. Ένα περιβάλλον της αγοράς όπως το προαναφερθέν είναι γενικά επίζημο για μικρότερους και λιγότερο ανταγωνιστικούς φορείς όπως είναι εκείνοι της συνδυασμένης παραγωγής. Συνολικά, οι τρέχουσες συνθήκες της αγοράς συμβάλλουν στη δημιουργία μίας κατάστασης όπου πολλές από τις υπάρχουσες μονάδες συνδυασμένης παραγωγής υφίστανται σοβαρές πιέσεις και όπου πρωτοβουλίες για την αναβάθμιση των υφιστάμενων δυνατοτήτων ή για την υλοποίηση επενδύσεων σε νέες δυνατότητες μειώνονται σημαντικά.

4. Επικεντρωμένη κρατική στήριξη της συνδυασμένης παραγωγής ενέργειας βάσει της ζήτησης για χρήσιμη θερμότητα στην ευρωπαϊκή εσωτερική αγορά

Η εν λόγω οδηγία στοχεύει, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας, στη θέσπιση ενός κοινού και διαφανούς πλαισίου προκειμένου να επικεντρωθεί η οικονομική στήριξη των κρατών μελών στη διαδικασία συνδυασμένης

(1) «The Administrative obstacles to the development of decentralized cogeneration» (Τα διοικητικά εμπόδια στην ανάπτυξη της αποκεντρωμένης συνδυασμένης παραγωγής), Cogen Europe και άλλοι, Πρόγραμμα SAVE 1999.

(2) «Evaluation of the impact of the European electricity market on the CHP, district heating and cooling sector» (Αξιολόγηση του αντίκτυπου της ευρωπαϊκής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας στη συνδυασμένη παραγωγή θερμικής και ηλεκτρικής ενέργειας (CHP), στον τομέα αστικής θέρμανσης και ψύξης), Cowi Consulting Engineers and Planners και άλλοι, Πρόγραμμα SAVE, 2000.

(3) Πρέπει να σημειωθεί ότι οι υπολογισμοί αυτοί βασίζονται στις μονάδες συνδυασμένης παραγωγής για αστική θέρμανση υποθέτοντας ότι οι ώρες λειτουργίας σε αυτές ανέρχονται στις 4 500 ετησίως. Οι βιομηχανικές μονάδες συνδυασμένης παραγωγής με πιο σταθερή ζήτηση για θερμότητα μπορούν να φθάσουν στις 8 000 ώρες λειτουργίας ετησίως, γεγονός το οποίο τις καθιστά περισσότερο βιώσιμες από οικονομικής απόψεως.

(4) Οδηγία 98/30/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 22ας Ιουνίου 1998 σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά φυσικού αερίου (ΕΕ L 204 της 21.7.1998, σ. 1).

(5) «Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση των οδηγιών 96/92/EK και 98/30/EK σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου» COM(2001) 125 τελικό.

παραγωγής βάσει της ζήτησης για χρήσιμη θερμότητα σύμφωνα με τις εθνικές συνθήκες και τις ενεργειακές πολιτικές, στο πλαίσιο των ευρωπαϊκών κανόνων του ανταγωνισμού. Η εν λόγω οδηγία διατυπώνει κοινούς ορισμούς της ηλεκτρικής ενέργειας που αποκτάται μέσω της συνδυασμένης παραγωγής ενέργειας προκειμένου να αναπτυχθεί το ίδιο μεθοδολογικό υπόβαθρο για τα προγράμματα στήριξης των κρατών μελών. Στόχος της εν λόγω μεθοδολογίας είναι, επίσης, να διασφαλιστεί η διαφάνεια του αντίκτυπου των προγραμμάτων στήριξης στην εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας.

Δεδομένου ότι οι μεγάλες εγκαταστάσεις συνδυασμένης παραγωγής ενέργειας διαθέτουν ευχερέστερη πρόσβαση σε ευνοϊκότερους όρους χρηματοδότησης και σε καλύτερες τιμές καυσίμων, η άμεση στήριξη για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας μέσω συνδυασμένης παραγωγής θα πρέπει να επικεντρώνεται στην ηλεκτρική ενέργεια που παράγεται είτε σε εγκαταστάσεις με ισχύ κάτω από το ενδεικτικό όριο των 50 MW (e) είτε σε μεγαλύτερες εγκαταστάσεις, αλλά στην περίπτωση αυτή, μόνο για την ηλεκτρική ενέργεια που παράγεται με ισχύ κάτω από το προαναφερθέν ενδεικτικό όριο. Στόχος αυτής της διάκρισης δεν είναι ο αποκλεισμός των μεγαλύτερων εγκαταστάσεων αλλά η αποφυγή καταβολής υπέρογκων ποσών ως αντιστάθμισης των δαπανών των τελευταίων. Οι μεγαλύτερες εγκαταστάσεις θα εξακολουθήσουν να λαμβάνουν οικονομική στήριξη για την παραγωγή που βασίζεται στα πρώτα 50 MW, δεν θα λαμβάνουν, ωστόσο, συμπληρωματική στήριξη για το υπόλοιπο της παραγωγής τους. Εάν η άμεση στήριξη της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας μέσω συνδυασμένης παραγωγής βασίζεται σε προκαθορισμένη παραγόμενη ποσότητα ανά MWh, η στήριξη δεν θα ισχύει για την παραγωγή πάνω από την προαναφερθείσα ενδεικτική οριακή τιμή. Κατά το σχεδιασμό των προγραμμάτων στήριξης τα κράτη μέλη θα πρέπει να βασίζονται στους ακόλουθους συλλογισμούς:

1. Τα προγράμματα στήριξης για την παραγόμενη από συνδυασμένη παραγωγή ηλεκτρική ενέργεια θα πρέπει να περιορίζονται στην ηλεκτρική ενέργεια που παράγεται στο πλαίσιο μίας διαδικασίας από κοινού με την παραγωγή χρήσιμης θερμότητας.
2. Η οικονομική στήριξη στην παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας θα πρέπει να επικεντρώνεται στην ανάπτυξη των απαραίτητων οικονομικών κινήτρων για τη λειτουργία αποδοτικών μονάδων συνδυασμένης παραγωγής βάσει της οικονομικά δικαιολογημένης ζήτησης για θερμότητα.
3. Η άμεση στήριξη της παραγωγής θα πρέπει καταρχάς να επικεντρώνεται στο μερίδιο της ηλεκτρικής ενέργειας που αποκτάται από συνδυασμένη παραγωγή ενέργειας είτε σε εγκαταστάσεις με ισχύ κάτω από μία ενδεικτική οριακή τιμή, η οποία θα πρέπει να ορίζεται στα 50 MW(e), ή να είναι χαμηλότερη των 50 MW(e), είτε σε μεγαλύτερες εγκαταστάσεις, αλλά στην περίπτωση αυτή, η στήριξη θα πρέπει να αφορά μόνο την ποσότητα της ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται με ισχύ κάτω από την προαναφερθείσα οριακή τιμή.
4. Ο σχεδιασμός και το μέγεθος των μονάδων παραγωγής θα πρέπει να βασίζονται στην τρέχουσα πραγματική ή την προβλεπόμενη με βεβαιότητα ζήτηση για θερμότητα.

5. Στοιχεία της προτεινόμενης οδηγίας

5.1. Ορισμός της συνδυασμένης παραγωγής ενέργειας

Ο ορισμός της συνδυασμένης παραγωγής ενέργειας επί του παρόντος διαφέρει στα κράτη της Κοινότητας. Μερικοί ορισμοί στοχεύουν μόνο στον προσδιορισμό και τη μέτρηση της συνδυασμένης παραγωγής για στατιστικούς σκοπούς. Άλλοι ορισμοί σχετίζονται με την επιλεξιμότητα της συνδυασμένης παραγωγής στο πλαίσιο των εθνικών προγραμμάτων στήριξης. Ορισμένες φορές τα εν λόγω κριτήρια επιλεξιμότητας συνδέονται με τον ποσοτικό προσδιορισμό των οφελών που απορρέουν από τη συνδυασμένη παραγωγή ενέργειας, τα οποία υπολογίζονται βάσει της ενεργειακής εξοικονόμησης ή της εξοικονόμησης διοξειδίου του άνθρακα. Επιπροσθέτως, ο ορισμός της συνδυασμένης παραγωγής καθίσταται περίπλοκος λόγω ορισμένων τεχνολογιών συνδυασμένης παραγωγής που επιτρέπουν στις μονάδες συνδυασμένης παραγωγής να μεταβαίνουν από τη συνδυασμένη παραγωγή στη χωριστή παραγωγή ηλεκτρισμού και θερμότητας.

Για τους σκοπούς της εν λόγω οδηγίας, είναι απαραίτητη η δημιουργία μίας κοινής βάσης για τον ορισμό της συνδυασμένης παραγωγής ενέργειας. Καταρχάς, θα ήταν επιθυμητό να διατυπωθεί ένας ενιαίος εναρμονισμένος ορισμός της συνδυασμένης παραγωγής προκειμένου να χρησιμοποιείται σε ολόκληρη την Κοινότητα και για όλους τους σκοπούς. Ωστόσο, η Επιτροπή γνωρίζει ότι τα περισσότερα κράτη μέλη έχουν ήδη εγκρίνει διάφορους ορισμούς της συνδυασμένης παραγωγής ενέργειας σε εθνικό επίπεδο, οι οποίοι αναπτύχθηκαν για διάφορους σκοπούς και συχνά προσαρμόστηκαν στις εθνικές συνθήκες των κρατών μελών. Προκειμένου να ληφθούν υπόψη οι προαναφερθέντες αντίθετοι προβληματισμοί, η παρούσα οδηγία εισάγει μία προσέγγιση σε δύο στάδια, η οποία περιλαμβάνει:

1. έναν εναρμονισμένο βασικό ορισμό της ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται από τη συνδυασμένη παραγωγή θερμικής και ηλεκτρικής ενέργειας (Παράρτημα II της οδηγίας)
2. μία μεθοδολογία για τον προσδιορισμό της υψηλής αποδοτικότητας συνδυασμένης παραγωγής ενέργειας (Παράρτημα III της οδηγίας)

Ο βασικός ορισμός θα χρησιμεύσει ως μέσο για την εξάλειψη της υφιστάμενης ασάφειας που προκύπτει από τους διαφορετικούς ορισμούς της συνδυασμένης παραγωγής και θα συμβάλει στη δημιουργία της πεποίθησης ότι η αντίληψη και ο υπολογισμός της βασικής έννοιας της συνδυασμένης παραγωγής συμπίπτουν σε ολόκληρη την Κοινότητα. Ο βασικός ορισμός θα χρησιμοποιείται στις στατιστικές και τον έλεγχο της συνδυασμένης παραγωγής σε κοινοτικό επίπεδο. Ως δεύτερο στάδιο, η οδηγία παρέχει μία μεθοδολογία για τον προσδιορισμό της ποιότητας ⁽¹⁾ — όσον αφορά την ενεργειακή εξοικονόμηση — της συνδυασμένης παραγωγής όπως αυτή προσδιορίζεται στο πρώτο στάδιο. Η εν λόγω μεθοδολογία θα χρησιμοποιηθεί στις διάφορες πτυχές της προώθησης, ιδιαίτερα στην πιστοποίηση της προέλευσης, τον προσδιορισμό των εθνικών δυνατοτήτων για συνδυασμένη παραγωγή ενέργειας και, εφόσον κρίνεται απαραίτητο, στην επιλεξιμότητα για οικονομική ενίσχυση.

5.2. Εγγύηση προέλευσης της ηλεκτρικής ενέργειας από συνδυασμένη παραγωγή ενέργειας

Προκειμένου να εκπληρωθούν οι υποχρεώσεις που αφορούν την ενημέρωση σχετικά με τις πρωτογενείς πηγές ενέργειας που χρησιμοποιούνται στην παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, όπως ορίζονται στις διατάξεις περί «κοινολόγησης» στις τροποποιητικές οδηγίες 96/92/EK και 98/30/EK σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου, η εν λόγω οδηγία θεσπίζει ένα μηχανισμό ο οποίος θα διασφαλίζει ότι οι παραγωγοί καθώς και οι ενδιαφερόμενοι για τη συνδυασμένη παραγωγή μπορούν να απαιτούν εγγύηση προέλευσης της ηλεκτρικής ενέργειας από συνδυασμένη παραγωγή ενέργειας.

Στο πλαίσιο της παρούσας πρότασης, η εγγύηση προέλευσης της ηλεκτρικής ενέργειας πρέπει να προσδιορίζει σαφώς τη χρησιμοποιηθείσα πηγή καυσίμων, τη χρήση της θερμικής ενέργειας που παράγεται μαζί με την ηλεκτρική, καθώς και το χρόνο και τον τόπο παραγωγής. Η εν λόγω εγγύηση προέλευσης πρέπει επίσης να προσδιορίζει τις εθνικές τιμές αναφοράς που χρησιμοποιούνται για τον προσδιορισμό της υψηλής αποδοτικότητας συνδυασμένης παραγωγής.

Στο παρόν στάδιο εξέλιξης της συνδυασμένης παραγωγής ενέργειας και της στατιστικής γνώσης, δεν επιδιώκεται η καθιέρωση περαιτέρω σύνδεσης της εγγύησης προέλευσης της ηλεκτρικής ενέργειας που αποκτάται μέσω συνδυασμένης παραγωγής και του συστήματος της εγγύησης προέλευσης της ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας: κύριος στόχος είναι η θέσπιση και καθιέρωση των ίδιων διαδικασιών από τα κράτη μέλη. Οι μονάδες υψηλής αποδοτικότητας συνδυασμένης παραγωγής που χρησιμοποιούν ορυκτά καύσιμα, παράγουν τουλάχιστον 5-10 % λιγότερο διοξείδιο του άνθρακα από εκείνο που παράγεται στην περίπτωση χωριστής παραγωγής, ενώ η ηλεκτρική ενέργεια που παράγεται από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας δεν παράγει σχεδόν καθόλου διοξείδιο του άνθρακα. Είναι, κατά συνέπεια, εμφανές ότι η «τιμή μείωσης του CO₂» του 1 kWh ηλεκτρικής ενέργειας που αποκτάται από συνδυασμένη παραγωγή είναι κατά πολύ μικρότερη από την «τιμή μείωσης του CO₂» του 1 kWh ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.

Για λόγους διαφάνειας και ελέγχου, είναι σημαντικό η συνδυασμένη παραγωγή ενέργειας να προσδιορίζεται και να μετράται με τον ίδιο τρόπο σε ολόκληρη την ΕΕ. Ως εκ τούτου, η εν λόγω πρόταση παρουσιάζει στο Παράρτημα II μία εναρμονισμένη μεθοδολογία προκειμένου να χρησιμοποιείται στο βασικό ορισμό της συνδυασμένης παραγωγής. Η μεθοδολογία αυτή βασίζεται κατά κύριο λόγο σε μία προσφάτως αναθεωρηθείσα μεθοδολογία την οποία χρησιμοποιεί η Eurostat για τη συλλογή στατιστικών στοιχείων, από όλη την ΕΕ, σχετικά με τη συνδυασμένη παραγωγή ⁽²⁾. Η νέα μεθοδολογία της Eurostat υποδηλώνει ότι στις μονάδες συνδυασμένης παραγωγής ενέργειας με συνολική ετήσια απόδοση μεγαλύτερη ή ίση με 75 %, η συνολική παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας θεωρείται ότι αφορά την ηλεκτρική ενέργεια που αποκτάται από τη συνδυασμένη παραγωγή ενέργειας. Στις μονάδες συνδυασμένης παραγωγής με συνολική ετήσια απόδοση μικρότερη από 75 %, πρέπει να πραγματοποιούνται υπολογισμοί ώστε να αφαιρείται η ηλεκτρική ενέργεια που δεν αποκτάται με διαδικασίες συνδυασμένης παραγωγής.

Προκειμένου να αντιμετωπιστεί η ανησυχία την οποία εξέφρασαν ορισμένοι εμπειρογνώμονες για το γεγονός ότι το όριο 75 % ενδέχεται σε ορισμένες περιπτώσεις να είναι πολύ χαμηλό, η μεθοδολογία που διατυπώνεται στο παράρτημα II προσδίδει ένα χωριστό όριο 85 % προκειμένου να εφαρμόζεται σε μονάδες συνδυασμένης παραγωγής, οι οποίες ενδέχεται να μεταπηδήσουν σε λειτουργία με διαδικασίες μη συνδυασμένης παραγωγής. Οι εν λόγω μονάδες, κάτω από το όριο 85 %, όσον αφορά τη συνολική ετήσια απόδοσή τους, θα υπόκεινται σε περαιτέρω υπολογισμούς προκειμένου να προσδιοριστεί η πραγματική παραγωγή που αποκτάται από τη συνδυασμένη παραγωγή ενέργειας. Με την παρούσα προσέγγιση, ο κίνδυνος πιστοποίησης της ηλεκτρικής ενέργειας που προέρχεται από μη συνδυασμένη παραγωγή ως προερχόμενης από συνδυασμένη παραγωγή θεωρείται πάρα πολύ μικρός.

⁽¹⁾ Ο όρος «ποιοτική συνδυασμένη παραγωγή» συχνά χρησιμοποιείται για την περιγραφή της συνδυασμένης παραγωγής που εξασφαλίζει ένα υψηλό επίπεδο εξοικονόμησης ενέργειας ή διοξειδίου του άνθρακα. Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας ο όρος «υψηλής αποδοτικότητας συνδυασμένη παραγωγή» θεωρείται ως περισσότερο ακριβής δείκτης του τι εννοούμε όταν αναφερόμαστε σε οφέλη που απορρέουν από τη συνδυασμένη παραγωγή.

⁽²⁾ Η εν λόγω αναθεωρηθείσα μεθοδολογία εγκρίθηκε από τα κράτη μέλη στις 2 Απριλίου 2001, κατά την τελευταία συνεδρίαση της ομάδας εργασίας της Eurostat για τις στατιστικές της συνδυασμένης παραγωγής θερμικής και ηλεκτρικής ενέργειας.

5.3. Κριτήρια αποδοτικότητας

Προκειμένου να διασφαλιστεί ότι μόνο η συνδυασμένη παραγωγή, η οποία προσφέρει πραγματικά οφέλη σε σχέση με τη χωριστή παραγωγή θερμικής και ηλεκτρικής ενέργειας, προωθείται στο πλαίσιο της παρούσας οδηγίας, είναι απαραίτητη η ύπαρξη του κατάλληλου για τον προσδιορισμό των οφελών αυτών μηχανισμού. Ως εκ τούτου, η παρούσα πρόταση παρέχει στο παράρτημα III μία μεθοδολογία για τον προσδιορισμό των οφελών που απορρέουν από τη συνδυασμένη παραγωγή.

Τα οφέλη της συνδυασμένης παραγωγής μπορούν να εκφραστούν μέσω της εξοικονόμησης ενέργειας ή διοξειδίου του άνθρακα. Στις περισσότερες περιπτώσεις, μία εγκατάσταση συνδυασμένης παραγωγής ενέργειας που εξασφαλίζει ενεργειακή εξοικονόμηση, προσφέρει και εξοικονόμηση του διοξειδίου του άνθρακα. Ωστόσο, η επιλογή της καυσίμης ύλης που θα χρησιμοποιηθεί για τη συνδυασμένη παραγωγή ενέργειας θα έχει αντίκτυπο στην ποσότητα του διοξειδίου του άνθρακα που θα εξοικονομηθεί. Η έννοια της συνδυασμένης παραγωγής αφορά κυρίως την εξοικονόμηση ενέργειας μέσω της χρήσης καυσίμων μέσων με τον πλέον αποδοτικό τρόπο προκειμένου να παραχθούν τόσο ηλεκτρική ενέργεια όσο και θερμική. Ως εκ τούτου, για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας η ενεργειακή εξοικονόμηση θεωρείται ως ο πλέον κατάλληλος δείκτης προκειμένου να εκφραστούν τα οφέλη που απορρέουν από τη συνδυασμένη παραγωγή. Μέσω της χρήσης του προαναφερθέντος δείκτη, η οδηγία επικεντρώνεται στα χαρακτηριστικά της αποδοτικότητας της ενέργειας στη συνδυασμένη παραγωγή και παραμένει ουδέτερη ως προς τα καύσιμα, επιτρέποντας με τον τρόπο αυτό τη διαφοροποιημένη σύνθεση καυσίμων στον τομέα της συνδυασμένης παραγωγής. Ωστόσο, στο πλαίσιο των απαιτήσεων για τη σύνταξη και υποβολή εκθέσεων, η Επιτροπή είναι σε θέση να προβεί σε αξιολόγηση των περιβαλλοντικών οφελών, συμπεριλαμβανομένης της εξοικονόμησης σε εκπομπές του διοξειδίου του άνθρακα.

Προκειμένου να προσδιοριστούν οι ενεργειακές εξοικονομήσεις που απορρέουν από τη συνδυασμένη παραγωγή ενέργειας, ο βασικός ορισμός της συνδυασμένης παραγωγής που διατυπώνεται στο παράρτημα II δεν είναι δυνατόν να θεωρηθεί ολοκληρωμένος δεδομένου ότι προσδιορίζει τη συνδυασμένη παραγωγή χωρίς να προσδιορίζει ποσοτικά τις πιθανές ενεργειακές εξοικονομήσεις. Ως εκ τούτου, είναι απαραίτητο να αναπτυχθούν περαιτέρω κριτήρια προκειμένου να προσδιορίζονται οι ενεργειακές εξοικονομήσεις που απορρέουν από τη συνδυασμένη παραγωγή ενέργειας, όπως ορίζεται στο πλαίσιο του βασικού ορισμού που βρίσκεται στο παράρτημα II. Προκειμένου να οριστεί η υψηλής αποδοτικότητας συνδυασμένη παραγωγή, το καύσιμο μέσο που χρησιμοποιείται για την παραγωγή μίας δεδομένης ποσότητας θερμικής και ηλεκτρικής ενέργειας μέσω της συνδυασμένης παραγωγής πρέπει να προσδιορίζεται ποσοτικά και να συγκρίνεται με το καύσιμο μέσο που θα ήταν απαραίτητο για την παραγωγή της ίδιας ποσότητας θερμικής και ηλεκτρικής ενέργειας μέσω χωριστής παραγωγής. Κατά συνέπεια, προκειμένου να καταστεί δυνατή η σύγκριση, θα πρέπει να διατυπώνονται συμπεράσματα σχετικά με το είδος της χωριστής παραγωγής που αντικαθιστά η συνδυασμένη παραγωγή ενέργειας.

Μία επιλογή θα ήταν ο καθορισμός στην οδηγία εναρμονισμένων αναφορών για τη χωριστή παραγωγή θερμικής και ηλεκτρικής ενέργειας με τις οποίες θα πρέπει να συγκρίνεται οποιαδήποτε συνδυασμένη παραγωγή. Ωστόσο, ο προσδιορισμός των εν λόγω αναφορών αποτελεί εξαιρετικά περίπλοκο έργο, ιδίως σε περίπτωση νέας παραγωγής όπου δεν διατίθενται εμπειρικά δεδομένα και πρέπει να γίνονται υποθέσεις σχετικά με τη μελλοντική χρήση καυσίμων μέσων, τεχνολογιών, καθώς και την αναμενόμενη αποδοτικότητα. Επιπροσθέτως, οι διαφορές στην ενεργειακή σύνθεση στο εσωτερικό της Κοινότητας επίσης καθιστούν δυσχερή την καθιέρωση μίας ενιαίας εναρμονισμένης αναφοράς, η οποία να μπορεί να ισχύει για όλα τα κράτη μέλη, γεγονός το οποίο οδήγησε την Επιτροπή στο συμπέρασμα ότι, στο παρόν στάδιο, είναι απαραίτητη η παροχή μίας κοινής μεθοδολογίας για τον υπολογισμό της ενεργειακής εξοικονόμησης από τη συνδυασμένη παραγωγή. Ωστόσο, εναπόκειται στα κράτη μέλη να ορίσουν, βάσει του πλαισίου που παρέχεται στο παράρτημα III, τις ακριβείς τιμές αναφοράς της αποδοτικότητας σε εθνικό επίπεδο, οι οποίες θα πρέπει να χρησιμοποιούνται κατά τον προαναφερθέντα υπολογισμό. Τα κράτη μέλη θα κληθούν να παρουσιάσουν μία πλήρως τεκμηριωμένη ανάλυση σχετικά με την επιλογή των τιμών αναφοράς, οι οποίες πρέπει να δημοσιεύονται και να διαβιβάζονται στην Επιτροπή. Η Επιτροπή θα αξιολογήσει τις τιμές αναφοράς της αποδοτικότητας των κρατών μελών, βάσει των οποίων θα διερευνήσει το πεδίο της περαιτέρω εναρμόνισης.

Για τη χρήση των κριτηρίων αποδοτικότητας, η πρόταση κάνει διάκριση μεταξύ της νέας και της υφιστάμενης παραγωγής. Ο ηλεκτρισμός που προέρχεται από τη νέα συνδυασμένη παραγωγή ενέργειας θα πρέπει — στην ίδια κατηγορία καυσίμων — να συγκρίνεται με την καλύτερη, νέα, προηγμένη τεχνολογία παραγωγής ενέργειας την οποία υποτίθεται ότι αντικαθιστά. Συγκρίνοντας την αποδοτικότητα σε συναφείς κατηγορίες καυσίμων, η αξιολόγηση των οφελών της συνδυασμένης παραγωγής παραμένει ουδέτερη όσον αφορά τα καύσιμα και επικεντρώνεται εξ ολοκλήρου στα χαρακτηριστικά της αποδοτικότητας της ενέργειας στη συνδυασμένη παραγωγή. Από απόψεως θερμικής ενέργειας, η νέα συνδυασμένη παραγωγή θα πρέπει κανονικά να συγκρίνεται με μία ενδεικτική τιμή αναφοράς αποδοτικότητας της θερμικής ενέργειας, ίσης με 90 %, μολονότι είναι δυνατή η χρήση χαμηλότερων τιμών αναφοράς αποδοτικότητας για μερικά καύσιμα. Εν κατακλείδι, η νέα συνδυασμένη παραγωγή ενέργειας πρέπει να εξασφαλίζει ενεργειακή εξοικονόμηση τουλάχιστον 10 % προκειμένου να χαρακτηρίζεται ως υψηλής αποδοτικότητας συνδυασμένη παραγωγή. Η μικρής κλίμακας συνδυασμένη παραγωγή, καθώς και η συνδυασμένη παραγωγή που βασίζεται σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας είναι δυνατόν να χαρακτηρίζονται από χαμηλότερο επίπεδο ενεργειακής εξοικονόμησης. Η ηλεκτρική ενέργεια που αποκτάται από την υφιστάμενη συνδυασμένη παραγωγή θα πρέπει να συγκρίνεται με τη μέση αποδοτικότητα της υφιστάμενης παραγωγής ενέργειας σε εθνικό επίπεδο η οποία βασίζεται σε ορυκτά καύσιμα. Η πυρηνική και η ανανεώσιμη ηλεκτρική ενέργεια αποκλείονται από τη σύνθεση, δεδομένου ότι σε πραγματικές συνθήκες της αγοράς, συνήθως δεν αντικαθίστανται από την ηλεκτρική ενέργεια που προέρχεται από συνδυασμένη παραγωγή ενέργειας. Όσον αφορά τη θερμική ενέργεια, η τρέχουσα συνδυασμένη παραγωγή θα πρέπει να συγκρίνεται με τη μέση αποδοτικότητα της υπάρχουσας εθνικής μικτής παραγωγής θερμικής ενέργειας. Η υφιστάμενη συνδυασμένη παραγωγή θα πρέπει να εξασφαλίζει ενεργειακή εξοικονόμηση τουλάχιστον 5 % προκειμένου να μπορεί να χαρακτηριστεί ως υψηλής αποδοτικότητας συνδυασμένη παραγωγή.

5.4. Εθνικό δυναμικό για υψηλής αποδοτικότητας συνδυασμένη παραγωγή

Ο καθορισμός στόχων συμβάλλει στον ποσοτικό προσδιορισμό και, συνεπώς, στον έλεγχο των επιθυμητών εκ μέρους της Κοινότητας και των επιμέρους κρατών μελών επιτευγμάτων στον τομέα της συνδυασμένης παραγωγής. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή εξετάζει κατά πόσον οι εθνικοί ενδεικτικοί στόχοι για το μερίδιο της αγοράς που αφορά τη συνδυασμένη παραγωγή πρέπει να καθορίζονται για όλα τα κράτη μέλη σε κοινοτικό επίπεδο. Ωστόσο, τα πλαίσια των εθνικών αγορών που σχετίζονται με τη συνδυασμένη παραγωγή στο εσωτερικό της ΕΕ διαφέρουν όσον αφορά, για παράδειγμα, τις δυνατότητες της αγοράς για συνδυασμένη παραγωγή, την ενεργειακή σύνθεση σε εθνικό επίπεδο, τη διαθεσιμότητα σε καύσιμα, τη βιομηχανική διάρθρωση, τη ζήτηση για θέρμανση ή/και ψύξη κλπ. Αυτό σημαίνει ότι οι συνθήκες για την προώθηση μίας συγκεκριμένης αποδοτικής στην ενεργειακή παραγωγή τεχνολογίας όπως είναι η συνδυασμένη παραγωγή ενέργειας διαφέρουν κατά πολύ στις εθνικές αγορές θερμικής και ηλεκτρικής ενέργειας. Στο παρόν στάδιο, η καθιέρωση ενδεικτικών στόχων για κάθε κράτος μέλος θα ήταν δυσχερές από τεχνικής απόψεως. Ωστόσο, η Επιτροπή μπορεί να εξετάσει τη δυνατότητα και ανάγκη για προσδιορισμό παρόμοιων στόχων βάσει της πρώτης έκθεσης που θα υποβάλουν τα κράτη μέλη σχετικά με το εθνικό τους δυναμικό για υψηλής αποδοτικότητας συνδυασμένη παραγωγή. Η Επιτροπή θεωρεί ότι αρχικώς το ενδιαφέρον θα πρέπει να επικεντρωθεί στη στήριξη αποτελεσματικών πολιτικών και μέτρων προώθησης της συνδυασμένης παραγωγής. Ως εκ τούτου, η εν λόγω οδηγία θα καθιερώσει μία υποχρεωτική διαδικασία με στόχο την ενεργοποίηση του υφιστάμενου εθνικού δυναμικού των επιμέρους κρατών μελών για υψηλής αποδοτικότητας συνδυασμένη παραγωγή.

Τα κράτη μέλη θα υποχρεούνται να διεξάγουν πλήρως τεκμηριωμένες αναλύσεις του εθνικού τους δυναμικού για συνδυασμένη παραγωγή. Προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι αναλύσεις διεξάγονται με συστηματικό και συγκρίσιμο τρόπο που θα επιτρέπει στην Επιτροπή και το ευρύ κοινό να ελέγχει την εφαρμογή της οδηγίας, το παράρτημα IV της οδηγίας διατυπώνει μία σειρά κριτηρίων και στοιχείων που θα πρέπει να καλύπτονται στις εν λόγω αναλύσεις. Τα κριτήρια συμπεριλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, την απαίτηση εξέτασης των καυσίμων που προορίζονται για συνδυασμένη παραγωγή αποδίδοντας ιδιαίτερη έμφαση στο στόχο της προώθησης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στις εθνικές αγορές θερμικής ενέργειας μέσω της συνδυασμένης παραγωγής. Στα κριτήρια συμπεριλαμβάνεται και η υποχρέωση εξέτασης των πτυχών που σχετίζονται με τις τεχνολογίες της συνδυασμένης παραγωγής, τη σχέση κόστους/αποτελεσματικότητας και το χρονικό πλαίσιο της παραγωγής.

Επιπλέον, το παράρτημα IV απαιτεί τη διάκριση του δυναμικού συνδυασμένης παραγωγής σε τρεις τουλάχιστον βασικές κατηγορίες. Οι κατηγορίες «Βιομηχανική συνδυασμένη παραγωγή», «Συνδυασμένη παραγωγή για σκοπούς θέρμανσης» και «Γεωργική συνδυασμένη παραγωγή» αναφέρονται στις διαφορετικές εφαρμογές της παραγόμενης θερμικής ενέργειας. Τα κράτη μέλη θα υποχρεούνται επίσης να διεξάγουν χωριστή ανάλυση όσον αφορά τους εθνικούς φραγμούς που παρεμποδίζουν τη συνδυασμένη παραγωγή καθώς και να συντάσσουν σε τακτά διαστήματα εκθέσεις σχετικά με την πρόοδο που σημειώνεται στην αξιοποίηση του εθνικού τους δυναμικού και τη λήψη μέτρων για την προώθηση της συνδυασμένης παραγωγής. Προκειμένου να καταστεί δυνατή η παρακολούθηση και η αξιολόγηση της πρόοδου που επιτελείται σε τακτά διαστήματα, απαιτούνται αξιόπιστα στατιστικά στοιχεία για τη συνδυασμένη παραγωγή. Ως εκ τούτου, η οδηγία εισάγει την υποχρέωση για τα κράτη μέλη να υποβάλλουν στατιστικά στοιχεία σχετικά με τη συνδυασμένη παραγωγή στην Επιτροπή σε ετήσια βάση. Εξετάζεται το ενδεχόμενο η εν λόγω συλλογή στοιχείων να αποτελεί στην πραγματικότητα συνέχεια της τρέχουσας πρακτικής στο πλαίσιο της οποίας τα κράτη μέλη υποβάλλουν στη Eurostat στατιστικά στοιχεία για τη συνδυασμένη παραγωγή σε εθνικό επίπεδο.

5.5. Προγράμματα στήριξης

Ποικίλα εθνικά προγράμματα στήριξης για τη συνδυασμένη παραγωγή εφαρμόζονται ήδη ή πρόκειται να εφαρμοστούν. Τα προγράμματα αυτά περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, άμεση στήριξη των τιμών, φοροαπαλλαγές ή μειώσεις φόρων, πράσινα πιστοποιητικά και οικονομική ενίσχυση για την υλοποίηση επενδύσεων.

Ενώ η αιτιολογία για την οικονομική ενίσχυση της συνδυασμένης παραγωγής θα εκλείψει καθώς οι εξωτερικές δαπάνες εσωτερικοποιούνται πλήρως στην αγορά, η οικονομική στήριξη της συνδυασμένης παραγωγής σε ορισμένες περιπτώσεις θα δικαιολογείται σε βραχυπρόθεσμη και μεσοπρόθεσμη βάση. Προκειμένου να αντικαταπριζείται η συγκεκριμένη διάσταση, τα κρατικά προγράμματα στήριξης πρέπει να περιλαμβάνουν την αρχή της σταδιακής κατάργησης. Προκειμένου να αξιοποιηθούν τα πιθανά οφέλη που απορρέουν από την εγκατάσταση και την εύρυθμη λειτουργία των ηλεκτρικών μονάδων συνδυασμένης παραγωγής, όπου υφίσταται ή προβλέπεται ζήτηση για θερμότητα, η συνέχιση και ενίσχυση των προγραμμάτων στήριξης της συνδυασμένης παραγωγής θα είναι, συνεπώς, συχνά απαραίτητες εντός των ορίων που θέτει η Συνθήκη ΕΚ και κυρίως, τα άρθρα της 87 και 88. Ωστόσο, η Κοινότητα έχει σαφώς λόγους να διασφαλίζει ότι η στήριξη είναι επιτυχής όσον αφορά την προώθηση της υψηλής αποδοτικότητας συνδυασμένης παραγωγής. Ως εκ τούτου, στο πλαίσιο της παρούσας οδηγίας, η Επιτροπή θα υποχρεούται να αξιολογεί την εφαρμογή των διαφόρων προγραμμάτων στήριξης της συνδυασμένης παραγωγής τα οποία εφαρμόζονται από τα κράτη μέλη και να υποβάλλει έκθεση σχετικά με τις εμπειρίες που αποκτήθηκαν από την εφαρμογή και συνύπαρξη διαφόρων μηχανισμών στήριξης.

5.6. Θέματα των δικτύων παροχής

Προκειμένου να λειτουργεί κανονικά, η εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας πρέπει να εξασφαλίζει ισότιμους όρους ανταγωνισμού σε όλους τους υπάρχοντες και τους ενδεχομένως νέους παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας. Στο πλαίσιο αυτό, η καθιέρωση αντικειμενικών, διαφανών και αμερόληπτων κανόνων και διαδικασιών σε θέματα που άπτονται των δικτύων παροχής μπορούν να διευκολύνουν τη διείσδυση της συνδυασμένης παραγωγής στην αγορά. Η σταθερότητα του πλαισίου κανονιστικών ρυθμίσεων σε ότι αφορά τα θέματα των δικτύων παροχής είναι ιδιαίτερα σημαντική για τη συνδυασμένη παραγωγή δεδομένου ότι οι παραγωγοί στον τομέα της συνδυασμένης παραγωγής ενέργειας είναι σε πολλές περιπτώσεις μικρότεροι και ανεξάρτητοι παράγοντες της αγοράς και, ως εκ τούτου, ευάλωτοι στις δαπάνες και τις συνθήκες του εν λόγω χώρου.

Οι παραγωγοί στον τομέα της συνδυασμένης παραγωγής ενέργειας αντιμετωπίζουν εν γένει τις ίδιες δυσκολίες με τους παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας σε ό,τι αφορά θέματα των δικτύων παροχής. Κατά συνέπεια, η παρούσα πρόταση οδηγίας βασίζεται από πολλές απόψεις στις ίδιες με τις περιεχόμενες στην οδηγία 2001/77/ΕΚ διατάξεις. Αυτό σημαίνει ότι η παρούσα πρόταση περιλαμβάνει διατάξεις που διασφαλίζουν τη μεταφορά και διανομή της ηλεκτρικής ενέργειας που αποκτάται μέσω της συνδυασμένης παραγωγής. Η σύνδεση και η ενίσχυση των δικτύων παροχής αποτελεί έναν ακόμα τομέα όπου σε ορισμένες περιπτώσεις υφίστανται φραγμοί στη συνδυασμένη παραγωγή, όπως περιγράφηκε στην παράγραφο 3. Προκειμένου να αντιμετωπιστούν αποτελεσματικά οι εν λόγω φραγμοί, η παρούσα πρόταση περιέχει διατάξεις που απαιτούν από τους φορείς εκμετάλλευσης των συστημάτων μεταφοράς και διανομής να θεσπίζουν και να δημοσιεύουν πρότυπους κανόνες σχετικά με τη σύνδεση και την ενίσχυση των δικτύων παροχής. Οι εν λόγω κανόνες πρέπει να βασίζονται σε αντικειμενικά και διαφανή κριτήρια που δεν εισάγουν διακρίσεις.

Λόγω της σχέσης που υπάρχει μεταξύ της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας και της ζήτησης για θερμότητα, οι παραγωγοί στον τομέα της συνδυασμένης παραγωγής ενέργειας πρέπει συχνά να αγοράζουν επιπλέον ποσότητες ηλεκτρικής ενέργειας ως εφεδρεία ή συμπλήρωμα της ίδιας παραγωγής τους. Το πλεόνασμα ηλεκτρικής ενέργειας πρέπει ορισμένες φορές να διατίθεται προς πώληση, όταν η παραγωγή υπερβεί την κατανάλωση. Σταδιακά εμφανίζονται ειδικές αγορές για την εξισορρόπηση και τη ρύθμιση της ηλεκτρικής ενέργειας. Ωστόσο, οι παραγωγοί στον τομέα της συνδυασμένης παραγωγής δεν είναι, επί του παρόντος, όλοι ανεξαιρέτως επιλέξιμοι πελάτες με πρόσβαση στις προαναφερθείσες αγορές. Ως εκ τούτου, έως ότου η αγορά της ηλεκτρικής ενέργειας ανοίξει πλήρως, είναι απαραίτητο να διασφαλιστεί με συγκεκριμένες διατάξεις ότι οι τιμές που προσφέρονται στους παραγωγούς που δραστηριοποιούνται στο χώρο της συνδυασμένης παραγωγής και δεν διαθέτουν πρόσβαση στην αγορά και οι οποίοι πρέπει να προβούν στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας, καθορίζονται βάσει αντικειμενικών, διαφανών και αμερόληπτων κριτηρίων. Για λόγους διαφάνειας και για την άσκηση ελέγχου, προτείνεται επίσης η διεξαγωγή αναλύσεων συγκριτικής αξιολόγησης σχετικά με τις τιμές που προσφέρονται στη συνδυασμένη παραγωγή ενέργειας για την αγορά επιπλέον ποσοτήτων ηλεκτρικής ενέργειας καθώς και για την πώληση του πλεονάσματος ηλεκτρικής ενέργειας.

5.7. Διοικητικές διαδικασίες

Οργανισμοί οι οποίοι αντιπροσωπεύουν φορείς ανάπτυξης στον τομέα της συνδυασμένης παραγωγής ενέργειας επεσήμαναν ότι οι διοικητικές διαδικασίες θέτουν εμπόδια στην περαιτέρω ανάπτυξη της συνδυασμένης παραγωγής. Τα εμπόδια αυτά ενδέχεται να είναι, για παράδειγμα, οι εκτενείς διαδικασίες, οι απαιτήσεις που πρέπει να ικανοποιηθούν, ή το υψηλό κόστος που συνδέεται με τη διαδικασία χορήγησης αδειών.

Η οδηγία 96/92/ΕΚ παρέχει τους βασικούς κανόνες από την άποψη αυτή, ιδίως όσον αφορά τη διαδικασία χορήγησης αδειών. Ωστόσο, οι γενικοί αυτοί κανόνες ενδέχεται να μην επαρκούν πάντοτε για τους μικρότερους παραγωγούς, όπως για παράδειγμα, για τους πολυάριθμους ανεξάρτητους παραγωγούς που δραστηριοποιούνται στον τομέα της συνδυασμένης παραγωγής για τους οποίους οι διοικητικές διαδικασίες καθώς και οι διαδικασίες σχεδιασμού ενδέχεται να αποτελούν σοβαρά εμπόδια.

Από πολλές απόψεις, οι εναρμονισμένοι κανόνες στον εν λόγω τομέα μπορούν να συμβάλουν στην προώθηση της συνδυασμένης παραγωγής. Εξάλλου, οι διοικητικές διαδικασίες και οι διαδικασίες σχεδιασμού ποικίλουν σημαντικά στα διάφορα κράτη της Κοινότητας και αντικατοπτρίζουν εντελώς διαφορετικές διοικητικές και συνταγματικές ρυθμίσεις. Λαμβανομένων υπόψη των στοιχείων αυτών, καθώς και της αρχής της επικουρικότητας, η παρούσα πρόταση δεν περιέχει, συνενπώς, διατάξεις για παρόμοιους εναρμονισμένους κανόνες.

Παρόλα αυτά, απαιτούνται ενισχυμένες προσπάθειες για την ελαχιστοποίηση των διοικητικών εμποδίων. Ως εκ τούτου, προτείνεται τα κράτη μέλη ή τους αρμόδιους φορείς που ορίζονται από τα κράτη μέλη να προβαίνουν σε αξιολόγηση των υφιστάμενων νομοθετικών πλαισίων με στόχο τη μείωση των φραγμών που παρεμποδίζουν τη συνδυασμένη παραγωγή, την ενσωμάτωση και επίτευση διαδικασιών και τη διασφάλιση αντικειμενικών και διαφανών κανόνων που δεν εισάγουν διακρίσεις. Τα κράτη μέλη θα υποχρεούνται να αναφέρουν τα αποτελέσματα της αξιολόγησης και να υποδεικνύουν, όπου αυτό κρίνεται αναγκαίο, την ανάληψη δράσης για την εξάλειψη των φραγμών.

6. Αιτιολόγηση για την ανάληψη δράσης σε κοινοτικό επίπεδο

6.1. Τρέχον πολιτικό πλαίσιο

Στην Πράσινη Βίβλο για την ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού⁽¹⁾, η Επιτροπή σκιαγραφεί την προβλεπόμενη για τις επόμενες δεκαετίες ενεργειακή κατάσταση στην ΕΕ. Η Πράσινη Βίβλος υπογραμμίζει την ανάγκη ενίσχυσης των προσπαθειών που καταβάλλονται για τη μείωση της ενεργειακής ζήτησης ως μέσο τόσο για τη μείωση της εξάρτησης από τους εξωτερικούς προμηθευτές, όσο και τη συμβολή στην επίλυση των προβλημάτων που συνεπάγεται η αλλαγή του κλίματος. Η θέσπιση σαφών κανόνων στον τομέα της συνδυασμένης παραγωγής, η οποία επιτρέπει την εύρυθμη λειτουργία των μονάδων μέσω των χαρακτηριστικών της που σχετίζονται με την εξοικονόμηση καυσίμων, μπορεί να συμβάλει στην επίτευξη αμφότερων των στόχων της προαναφερθείσας πολιτικής.

(1) «Προς μία ευρωπαϊκή στρατηγική για την ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού» COM(2000) 769.

Στην πρότασή της για τροποποίηση των οδηγιών που αφορούν την ηλεκτρική ενέργεια και το φυσικό αέριο ⁽¹⁾, η Επιτροπή τόνισε ότι μία απολύτως ανοικτή αγορά απαιτεί τον εσωπεριφερειακό καταλογισμό των εξωτερικών δαπανών προκειμένου να διασφαλιστούν πραγματικά ισότιμοι όροι ανταγωνισμού. Σύμφωνα, για παράδειγμα, με τη μελέτη «ExternE» ⁽²⁾, η συνδυασμένη παραγωγή θερμικής και ηλεκτρικής ενέργειας (CHP) προκαλεί με τα ίδια καύσιμα τουλάχιστον δύο φορές λιγότερες κοινωνικο-περιβαλλοντικές ζημιές σε σχέση με τη συμβατική παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας. Ενόσω οι εξωτερικές δαπάνες δεν ενσωματώνονται πλήρως στις ενεργειακές τιμές, η Επιτροπή θα προωθήσει πρωτοβουλίες με στόχο την αποκατάσταση της ισορροπίας. Οι πρωτοβουλίες αυτές πρέπει να επιδιώκουν την αντιστάθμιση των επιπλέον δαπανών των παραγωγών που δραστηριοποιούνται στο χώρο της συνδυασμένης παραγωγής ενέργειας σε σχέση με τις δαπάνες που συνεπάγεται η χωριστή παραγωγή της θερμικής και της ηλεκτρικής ενέργειας. Υπό τις παρούσες συνθήκες της αγοράς, η εν λόγω αντιστάθμιση των δαπανών θα πρέπει να επιδιώκει την αποκατάσταση της ισορροπίας, όπως προαναφέρθηκε, καθώς και την αποφυγή των υψηλότερων τιμών της συμπαραγόμενης θερμικής και ηλεκτρικής ενέργειας, ως απόρροια των επιπλέον δαπανών, σε σχέση με τη θερμική και ηλεκτρική ενέργεια που παράγονται χωριστά. Η αντιστάθμιση των επιπλέον δαπανών θα πρέπει να διευθετείται με τρόπο ώστε να αντικατοπτρίζει την ανάγκη αποζημίωσης ανάλογα με τα διαφορετικά μεγέθη των εγκαταστάσεων, τους τύπους των τεχνολογιών και των καυσίμων. Οι μεγαλύτερες μονάδες συνδυασμένης παραγωγής έχουν μικρότερη ανάγκη αποζημίωσης σε σχέση με τις μικρότερες μονάδες.

Η Επιτροπή στην ανακοίνωσή της για την ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς ⁽³⁾ τόνισε ότι η δημιουργία της εσωτερικής αγοράς ενέργειας και φυσικού αερίου κατέδειξε ότι είχε θετικό περιβαλλοντικό αντίκτυπο από άποψως, για παράδειγμα, αυξημένης λειτουργικής αποδοτικότητας και μεταστροφής στη χρήση καθαρότερων καυσίμων. Ωστόσο, επεσήμανε επίσης ότι η πτώση των ενεργειακών τιμών ενδέχεται να μην συμβάλει στην ανάπτυξη της ενεργειακής αποδοτικότητας και των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Η αναμονή για την ολοκλήρωση της εσωτερικής ενεργειακής αγοράς πιθανόν να εμπεριέχει ορισμένους κινδύνους, διότι στο μεσοδιάστημα ενδέχεται να χαθούν ευκαιρίες για συνδυασμένη παραγωγή. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή στην προαναφερθείσα ανακοίνωσή της κοινοποίησε ότι σκοπεύει, εντός του 2002, να συντάξει προτάσεις σχετικά με τη συνδυασμένη παραγωγή.

Το άρθρο 2 της Συνθήκης ΕΚ ζητεί την αειφόρο ανάπτυξη της οικονομίας στην Κοινότητα. Το άρθρο 6 της Συνθήκης ΕΚ ενίσχυσε τους εν λόγω στόχους της αειφόρου ανάπτυξης εντάσσοντας την περιβαλλοντική πολιτική σε άλλες κοινωνικές πολιτικές. Επιπλέον, η ανακοίνωση της Επιτροπής για την αειφόρο ανάπτυξη ⁽⁴⁾, η οποία υποβλήθηκε στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Göteborg τον Ιούνιο του 2001, προσδιόρισε τις εκπομπές αερίων που συμβάλλουν στο φαινόμενο του θερμοκηπίου ως ένα από τα σημαντικότερα εμπόδια στην αειφόρο ανάπτυξη. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Göteborg ⁽⁵⁾ ενέκρινε μία στρατηγική για την αειφόρο ανάπτυξη και προσέδωσε την περιβαλλοντική διάσταση στη διαδικασία της Λισσαβόνας για την οικονομική και κοινωνική αναγέννηση.

Προκειμένου να αντιμετωπιστεί το ζήτημα της αλλαγής του κλίματος, η Επιτροπή προσφάτως ενέκρινε μια ανακοίνωση σχετικά με την εφαρμογή του Ευρωπαϊκού Προγράμματος για την Αλλαγή του Κλίματος ⁽⁶⁾, στην οποία ανήγγειλε την πρόθεσή της να προωθήσει μία πρόταση οδηγίας σχετικά με τη συνδυασμένη παραγωγή ενέργειας το 2002. Επιπλέον, προσφάτως εγκρίθηκε από την Επιτροπή και μία πρόταση οδηγίας σχετικά με την εμπορία του δικαιώματος των εκπομπών αερίων που συμβάλλουν στο φαινόμενο του θερμοκηπίου ⁽⁷⁾. Όταν η εν λόγω αγορά λειτουργεί πλήρως, η τιμή του δικαιώματος εκπομπών του διοξειδίου του άνθρακα πράγματι θα κοινοποιηθεί και κατ' αυτό τον τρόπο, θα έχει σημειωθεί σημαντική πρόοδος προς την κατεύθυνση του εσωπεριφερειακού καταλογισμού των εξωτερικών δαπανών. Επιπλέον, η δημιουργία της εν λόγω αγοράς θα αποτελέσει σημαντικό βήμα προς την κατάργηση της αιτιολόγησης των εθνικών συστημάτων οικονομικής στήριξης για την προώθηση της συνδυασμένης παραγωγής. Ωστόσο, ενόσω δεν υφίσταται μία αγορά που να λειτουργεί ομαλά και να αντικατοπτρίζει την τιμή των εκπομπών του διοξειδίου του άνθρακα, η συνδυασμένη παραγωγή είναι ιδιαίτερα ευάλωτη στον ανταγωνισμό που προέρχεται από παραγωγούς λιγότερο καθαρής ενέργειας και, ως εκ τούτου, θα απαιτεί συχνά συγκεκριμένη προώθηση. Σε απάντηση στο πρόγραμμα δράσης της Επιτροπής για την αποδοτικότητα της ενέργειας ⁽⁸⁾, το Συμβούλιο προσδιόρισε την προώθηση της συνδυασμένης παραγωγής ως μία από τις βραχυπρόθεσμες δράσεις προτεραιότητας στα επόμενα στάδια υλοποίησης του προγράμματος δράσης ⁽⁹⁾. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο κάλεσε την Επιτροπή να υποβάλει προτάσεις σχετικά με κοινούς κανόνες για την προώθηση της συνδυασμένης παραγωγής ενέργειας ⁽¹⁰⁾.

⁽¹⁾ «Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση των οδηγιών 96/92/ΕΚ και 98/30/ΕΚ σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου» COM(2001) 125 τελικό.

⁽²⁾ ExternE — Εξωτερικά στοιχεία της ενέργειας, ΕΚ, ΓΔ Έρευνα, Βρυξέλλες, 1999.

⁽³⁾ «Ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς ενέργειας» COM(2001) 125 τελικό.

⁽⁴⁾ «Αειφόρος ανάπτυξη της Ευρώπης για έναν καλύτερο κόσμο: στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την αειφόρο ανάπτυξη» COM(2001) 264.

⁽⁵⁾ «Συμπεράσματα της προεδρίας — Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Göteborg της 15ης και 16ης Ιουνίου 2001»: SI(2001)500.

⁽⁶⁾ COM(2001) 580 τελικό.

⁽⁷⁾ «Πρόταση οδηγίας σχετικά με τη θέσπιση συστήματος για την εμπορία των δικαιωμάτων εκπομπών αερίου του θερμοκηπίου στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα» COM(2001) 581.

⁽⁸⁾ «Σχέδιο δράσης για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα» COM(2000) 247 τελικό.

⁽⁹⁾ Έγγρ. 13407/1/00 ENER — COM(2000) 247 τελικό.

⁽¹⁰⁾ Ψήφισμα σχετικά με το σχέδιο δράσης για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα, A5-0054/2001.

Στις προσφάτως αναθεωρηθείσες κατευθυντήριες γραμμές της Κοινότητας σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις στον τομέα της περιβαλλοντικής προστασίας⁽¹⁾, συμπεριλαμβάνονταν διατάξεις οι οποίες επιτρέπουν, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, την οικονομική ενίσχυση της συνδυασμένης παραγωγής. Προκειμένου να προσδιοριστούν βάσει των εν λόγω κατευθυντήριων γραμμών, τα περιβαλλοντικά οφέλη που απορρέουν από το σχετικό πρόγραμμα της συνδυασμένης παραγωγής πρέπει να τεκμηριωθούν.

6.2. Περαιτέρω αντίκτυπος της δράσης σε κοινοτικό επίπεδο

Τα κράτη μέλη αποκτούν όλο και μεγαλύτερη ανεξαρτησία στον τομέα της ενέργειας, κυρίως όσον αφορά την εσωτερική αγορά ενέργειας και την κοινή δέσμευση να μειώσουν τις εκπομπές των αερίων που συμβάλλουν στο φαινόμενο του θερμοκηπίου μετά την επικύρωση του Πρωτοκόλλου του Κιότο. Οι αποφάσεις που λαμβάνονται στο πλαίσιο της πολιτικής για τη συνδυασμένη παραγωγή ενέργειας σε ένα κράτος μέλος συχνά επηρεάζουν τις ενεργειακές αγορές άλλων κρατών μελών. Τα κράτη μέλη δεσμεύονται επίσης από τους κοινούς κανόνες ανταγωνισμού της Συνθήκης, συμπεριλαμβανομένων και των προσφάτως αναθεωρημένων κοινοτικών κατευθυντήριων γραμμών σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις στον τομέα της περιβαλλοντικής προστασίας, οι οποίες επίσης ορίζουν το εθνικό πεδίο δράσης στον τομέα της συνδυασμένης παραγωγής ενέργειας. Επιπροσθέτως, η τρέχουσα απουσία εξελίξεων στην αγορά της συνδυασμένης παραγωγής καταδεικνύει ότι είναι αμφίβολο κατά πόσο οι δυνατότητες για συνδυασμένη παραγωγή μπορούν να αξιοποιηθούν μόνο μέσω των πρωτοβουλιών που αναλαμβάνει κάθε κράτος μέλος χωριστά.

Συνεπεία αυτού, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι πολιτικές συνδυασμένης παραγωγής σε επίπεδο κρατών μελών πρέπει να συμπληρωθούν μέσω νομοθετικής δράσης σε κοινοτικό επίπεδο. Η εν λόγω οδηγία θα παρέξει το απαραίτητο νομοθετικό πλαίσιο μέσω του οποίου θα καταστεί δυνατός ο συντονισμός των προσπαθειών που καταβάλλονται σε όλα τα επίπεδα με στόχο την προώθηση της υψηλής αποδοτικότητας συνδυασμένης παραγωγής. Η οδηγία θα χρησιμεύσει ως μέσο, αφενός για τη μείωση της παρούσας αβεβαιότητας που επικρατεί στην αγορά σε ό,τι αφορά τη συνδυασμένη παραγωγή και αφετέρου, για την παροχή σημαντικών κινήτρων προς την κατεύθυνση της συνδυασμένης παραγωγής στα επιμέρους κράτη μέλη μέσω της καθιέρωσης ενός συνεκτικού κοινοτικού πλαισίου. Δεδομένου ότι είναι απαραίτητο να ληφθούν υπόψη οι διαφορετικές συνθήκες που επικρατούν σε εθνικό επίπεδο και σχετίζονται με τη συνδυασμένη παραγωγή, καθώς και να τηρηθεί η αρχή της επικουρικότητας, τα κράτη μέλη θα κληθούν να αποφασίσουν σχετικά με το πώς θα λειτουργήσουν στο συνολικό κοινοτικό πλαίσιο για τη συνδυασμένη παραγωγή.

Η νομοθετική δράση σε κοινοτικό επίπεδο θα εξασφαλίσει την ανάπτυξη μίας δέσμης κοινών αρχών για την προώθηση της συνδυασμένης παραγωγής. Ο ορισμός της υψηλής αποδοτικότητας συνδυασμένης παραγωγής αποτελεί παράδειγμα ενός τομέα όπου απαιτείται η κοινοτική δράση προκειμένου να διασφαλιστεί μία συνεκτική μεθοδολογία για την προώθηση της συνδυασμένης παραγωγής ώστε να αποφευχθούν στρεβλώσεις στην αγορά. Επιπλέον, οι κοινές αρχές για υψηλής αποδοτικότητας συνδυασμένη παραγωγή μπορούν επίσης να διασφαλίσουν ότι η προτεραιότητα αποδίδεται στην οικονομική ενίσχυση για τη συνδυασμένη παραγωγή με τρόπο ώστε η ενίσχυση να διατίθεται στην πλέον αποδοτική παραγωγή.

Με το κοινό συμφέρον σε κοινοτικό επίπεδο συνδέονται επίσης οι προσπάθειες δημιουργίας ισότιμων όρων ανταγωνισμού στην εσωτερική αγορά ενέργειας. Η καθιέρωση ενός αντικειμενικού, αμερόληπτου και διαφανούς πλαισίου για τους παραγωγούς που δραστηριοποιούνται στο χώρο της συνδυασμένης παραγωγής και σε ό,τι αφορά τα δίκτυα παροχής αποτελεί σημαντικό θέμα με ακραιφνώς κοινοτική διάσταση. Η δημιουργία ισότιμων όρων ανταγωνισμού είναι εξίσου σημαντική από απόψεως ανταγωνισμού, δεδομένου ότι μπορεί να συμβάλει στην εξασφάλιση ενός ορισμένου αριθμού παραγόντων της αγοράς στην εσωτερική αγορά της ενέργειας. Η κοινοτική δράση που ευνοεί τους ανεξάρτητους, και συχνά μικρής κλίμακας, παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας, όπως είναι η συνδυασμένη παραγωγή, θα μπορούσε με τον τρόπο αυτό να συμβάλει εμμέσως στη στήριξη του ανταγωνισμού στην εσωτερική αγορά της ενέργειας.

Από απόψεως ασφάλειας του ενεργειακού εφοδιασμού, η Κοινότητα επίσης μπορεί να αποκομίσει όφελος από την προώθηση της υψηλής αποδοτικότητας συνδυασμένης παραγωγής ως συστατικού στοιχείου της συνολικής στρατηγικής της για τη μείωση της ενεργειακής ζήτησης. Η προώθηση της συνδυασμένης παραγωγής με χρήση εγχώριων ενεργειακών πόρων όπως η βιοενέργεια, τα απόβλητα και η γεωθερμική ενέργεια, είναι ιδιαίτερα σημαντική από την άποψη αυτή.

Όσον αφορά τη μελλοντική Κοινότητα, μία οδηγία για την προώθηση της συνδυασμένης παραγωγής παρέχει στις υποψήφιες για προσχώρηση χώρες δυνατότητες βελτίωσης της ασφάλειας του εφοδιασμού βάσει της ύπαρξης μεγάλων αγορών θερμικής ενέργειας και των υφιστάμενων προγραμμάτων στήριξης.

Τέλος, η συνδυασμένη παραγωγή, λόγω της υψηλής της αποδοτικότητας από απόψεως καυσίμων και του μειωμένου αντίκτυπου στο περιβάλλον, μπορεί να συμβάλει στις κοινοτικές πολιτικές για την αιεφόρο ανάπτυξη, κυρίως όσον αφορά την ανάγκη αύξησης της χρήσης καθαρής ενέργειας, καθώς και λήψης μέτρων για τη μείωση της ενεργειακής ζήτησης. Στο πλαίσιο της αλλαγής του κλίματος, η Κοινότητα σαφώς πρέπει να υποβάλει συγκεκριμένες προτάσεις με στόχο τη μείωση των εκπομπών αερίων που συμβάλλουν στο φαινόμενο του θερμοκηπίου. Ως εκ τούτου, μία οδηγία για την προώθηση της συνδυασμένης παραγωγής ενέργειας θα αποτελέσει ένα από τα στοιχεία της δέσμης των απαιτούμενων μέτρων για τη συμμόρφωση με το Πρωτόκολλο του Κιότο στη Σύμβαση Πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για την Αλλαγή του Κλίματος, καθώς και για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων που εμπεριέχει οποιαδήποτε δέσμη σχετικών πολιτικών.

(1) «Κοινοτικό πλαίσιο σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για την προστασία του περιβάλλοντος» (ΕΕ C 37 της 3.2.2001 σ. 3).

7. Αντίκτυπος της προτεινόμενης οδηγίας

7.1. Δυνατότητες ενεργειακής εξοικονόμησης

Στην συνοπτική της έκθεση για τα στατιστικά στοιχεία που αφορούν τη συνδυασμένη παραγωγή, η Eurostat παρουσιάζει τον ακόλουθο υπολογισμό των εκτιμώμενων εξοικονομήσεων πρωτογενούς ενέργειας οι οποίες επιτεύχθηκαν από διαφορετικούς τύπους μονάδων συνδυασμένης παραγωγής κατά τη διάρκεια των ετών 1994 έως 1998.

Πίνακας 3 — Ενεργειακή εξοικονόμηση υπολογιζόμενη για διαφορετικούς κύκλους στην ΕΕ, ΤJ

	1994 (*)	1996	1997	1998
Συνδυασμένος κύκλος	139 349	240 175	309 744	385 842
Ατμοστρόβιλος ολικής διαφορικής πίεσης	329 604	321 296	326 528	278 328
Ατμοστρόβιλος συμπίκνωσης με ανάκτηση θερμότητας	83 645	258 982	247 361	236 937
Αεριοστρόβιλος με ανάκτηση θερμότητας	79 041	91 287	128 305	149 877
Μηχανή εσωτερικής καύσης	36 684	71 375	103 506	124 823
Άλλα	1 068	4 015	2 585	138
Σύνολο ΕΕ-15	669 391	987 130	1 118 029	1 175 946

(*) Τα στοιχεία για τη Γερμανία αφορούν το έτος 1995.

Πηγή: «Combined Heat and Power production (CHP) in the EU — Summary of statistics 1994-1998» (Συνδυασμένη παραγωγή θερμικής και ηλεκτρικής ενέργειας (CHP) στην ΕΕ — σύνοψη των στατιστικών στοιχείων των ετών 1994-1998), Eurostat, 2001.

Σύμφωνα με τη Eurostat, οι απόλυτες εξοικονομήσεις πρωτογενούς ενέργειας από τη συνδυασμένη παραγωγή ενέργειας το 1998 ανέρχονταν σε 1 176 PJ, ή 28 Μtoe (μεγατόνους ισοδύναμου πετρελαίου), που αντιστοιχούν στο 2 % της συνολικής εγχώριας κατανάλωσης πρωτογενούς ενέργειας στην ΕΕ. Ο υπολογισμός της Eurostat βασίζεται σε μία υποτιθέμενη μέση αποδοτικότητα της χωριστής παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας 36 %, σε μία μέση αποδοτικότητα της χωριστής παραγωγής θερμικής ενέργειας 85 % και στη συνολική αποδοτικότητα των μονάδων συνδυασμένης παραγωγής ηλεκτρικής και θερμικής ενέργειας (CHP) 75 % το 1998.

7.2. Αντίκτυπος στην ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού

Η εξάρτηση από τις εισαγωγές και οι ολοένα υψηλότεροι δείκτες των εισαγωγών προκαλούν ανησυχία σχετικά με τον κίνδυνο διακοπής ή δυσχερειών του εφοδιασμού. Ωστόσο, θα ήταν απλουστευτικό και εσφαλμένο εγχείρημα να θεωρήσουμε την ασφάλεια του εφοδιασμού απλώς ως θέμα μείωσης των εισαγωγών και αύξησης της εγχώριας παραγωγής. Η ασφάλεια του εφοδιασμού απαιτεί μία ευρεία δέσμη πρωτοβουλιών σε επίπεδο πολιτικής με στόχο, μεταξύ άλλων, τη διαφοροποίηση των πηγών και των τεχνολογιών και τη βελτίωση των διεθνών σχέσεων.

Από απόψεως εξάρτησης από τις εισαγωγές, η συνδυασμένη παραγωγή ενέργειας θα ήταν επωφελής, σε περίπτωση που οι εισαγωγές καυσίμων στην ΕΕ επρόκειτο να μειωθούν σε σχέση με τη χωριστή παραγωγή ηλεκτρικής και θερμικής ενέργειας. Ωστόσο, τα προγράμματα συνδυασμένης παραγωγής δεν συνεπάγονται αυτομάτως τη μείωση στις εισαγωγές ενέργειας. Εφόσον επακολουθούν, τα οφέλη από απόψεως ασφάλειας του εφοδιασμού συχνά διαφέρουν ως προς το μέγεθος. Εάν μία περισσότερο διαφοροποιημένη σύνθεση καυσίμων απορρέει από ένα πρόγραμμα συνδυασμένης παραγωγής και όχι από τη χωριστή παραγωγή, η ασφάλεια του εφοδιασμού θα αυξηθεί. Η εγχώρια παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας μπορεί επίσης να αυξήσει την ασφάλεια του εφοδιασμού σε ηλεκτρική ενέργεια, εφόσον διασφαλίζεται ότι η ηλεκτρική ενέργεια παράγεται σε πολλές διαφορετικές περιοχές μίας χώρας όπου απαιτείται θερμική ενέργεια. Οι περιοχές αυτές καθίστανται περισσότερο αυτόνομες όσον αφορά τον εφοδιασμό σε ηλεκτρική ενέργεια και λιγότερο ευάλωτες σε διακοπές ρεύματος. Οι περισσότερες από τις μεγάλες βιομηχανίες με ζήτηση σε ατμό είναι ιδιαίτερα ευάλωτες σε διακοπές ρεύματος για τη βιομηχανική τους παραγωγή και θεωρούν την ίδια παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας ως μεγαλύτερη ασφάλεια του εφοδιασμού σε ηλεκτρική ενέργεια.

Εάν η συνδυασμένη παραγωγή πραγματοποιείται σε σύστημα αστικής θέρμανσης, η ασφάλεια του εφοδιασμού σε θερμική ενέργεια αυξάνεται, λαμβάνοντας υπόψη ότι μία μεγάλη εγκατάσταση συνδυασμένης παραγωγής διαθέτει πάντα εφεδρική ισχύ προκειμένου να καλύπτονται ενδεχόμενες διακοπές σε επιμέρους μονάδες, μέτρο το οποίο σπανίως είναι σε θέση, από οικονομικής απόψεως, να λάβει μία μικρή εγκατάσταση παραγωγής θερμικής ενέργειας.

Η φυσική ασφάλεια μίας μονάδας συνδυασμένης παραγωγής σε περίπτωση δολιοφθοράς και τρομοκρατικών επιθέσεων θα πρέπει επίσης να εξεταστεί, ειδικά μετά την επίθεση της 11ης Σεπτεμβρίου 2001 στις ΗΠΑ. Η συνδυασμένη παραγωγή θα πρέπει να πραγματοποιείται σε πολλές μονάδες, ενώ η παραγωγή της ηλεκτρικής ενέργειας στην περίπτωση αναφοράς θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί σε λίγες, μεγάλες, κεντρικές μονάδες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, οι οποίες αποτελούν συχνότερα στόχο τρομοκρατικών επιθέσεων λόγω του μεγαλύτερου αντίκτυπου που θα έχει ενδεχόμενη επίθεση. Ως εκ τούτου, η συνδυασμένη παραγωγή κανονικά αυξάνει τη φυσική ασφάλεια του συστήματος ηλεκτροπαραγωγής.

7.3. Σχέση κόστους/αποτελεσματικότητας του μέτρου

Οι νέες υψηλής αποδοτικότητας και καλοσχεδιασμένες εγκαταστάσεις συνδυασμένης παραγωγής οι οποίες βασίζονται σε μία σχετικά σταθερή ζήτηση για θερμότητα και λειτουργούν ένα λογικό αριθμό ωρών ετησίως, εν γένει θεωρούνται ως μία οικονομικά συμφέρουσα λύση στον τομέα της παραγωγής ενέργειας.

Ωστόσο, ο προσδιορισμός της σχέσης κόστους/αποτελεσματικότητας της παρούσας πρότασης αναπόφευκτα υπόκειται σε πολλές αβεβαιότητες και υποθέσεις. Στο πλαίσιο αυτό, είναι ιδιαίτερα σημαντικό να προσδιοριστεί η περίπτωση αναφοράς με την οποία συγκρίνεται η σχέση κόστους/αποτελεσματικότητας της συνδυασμένης παραγωγής. Οι πολύ μεγάλες διαφορές που σημειώνονται κατά τον υπολογισμό των εξοικονομήσεων στις εκπομπές του διοξειδίου του άνθρακα, τις οποίες συνεπάγεται η συνδυασμένη παραγωγή και οι οποίες αναφέρθηκαν στην παράγραφο 6.2 σκιαγραφούν τον αντίκτυπο της χρήσης διαφορετικών υποθέσεων κατά τον υπολογισμό των εξοικονομήσεων σε εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα ή κατά τον υπολογισμό της σχέσης κόστους/αποτελεσματικότητας.

Στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Προγράμματος για την Αλλαγή του Κλίματος, έγινε αναφορά σε εκτιμώμενες δυνατότητες εξοικονόμησης, ως αποτέλεσμα της οδηγίας για τη συνδυασμένη παραγωγή, ύψους 65 μεγατόνων CO₂ ισοδ εκ των οποίων 12 μεγατόνοι CO₂ ισοδ μπορούν να επιτευχθούν με κόστος από 20 έως 50 ευρώ ανά τόνο ⁽¹⁾. Ωστόσο, το ίδιο έγγραφο στη συνέχεια επισημαίνει ότι οι πραγματικές μειώσεις δεν μπορούν να είναι εκ των προτέρων γνωστές διότι η προτεινόμενη οδηγία αναθέτει στα κράτη μέλη την επιλογή της στρατηγικής που πρόκειται να εφαρμόσουν, καθώς και των συγκεκριμένων μηχανισμών στήριξης της συνδυασμένης παραγωγής.

Πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι οι εν λόγω εκτιμήσεις του κόστους βασίζονται στην υπόθεση ότι η αναφορά στη συνδυασμένη παραγωγή συνεπάγεται εξοικονόμηση φυσικού αερίου με αεριοστρόβιλους συνδυασμένου κύκλου με ηλεκτρική απόδοση 55 %. Με άλλα λόγια, πρόκειται για μία υπόθεση από την οποία προκύπτουν οι πλέον συντηρητικές εκτιμήσεις όσον αφορά τη σχέση κόστους/αποτελεσματικότητας της συνδυασμένης παραγωγής. Εάν χρησιμοποιούνταν άλλες διαφορές, η συνδυασμένη παραγωγή θα ήταν περισσότερο αποτελεσματική από απόψεως κόστους.

Το γεγονός ότι η εν λόγω οδηγία θα προωθήσει μόνο τις υψηλής αποδοτικότητας εγκαταστάσεις που κάνουν βέλτιστη χρήση των καυσίμων μέσων ενδέχεται να βελτιώσει τη συνολική σχέση κόστους/αποτελεσματικότητας του μέτρου. Επιπροσθέτως, πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι η προώθηση της συνδυασμένης παραγωγής δεν στοχεύει μόνο στη μείωση των εκπομπών που συμβάλλουν στο φαινόμενο του θερμοκηπίου, αλλά και στην εξοικονόμηση ενέργειας. Σημαντικά πρόσθετα οφέλη όσον αφορά την εξοικονόμηση ενέργειας και την ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού θα πρέπει, ως εκ τούτου, να λαμβάνονται υπόψη κατά την εκτίμηση της σχέσης κόστους/αποτελεσματικότητας του μέτρου.

8. Σημασία για τις υποψήφιες για προσχώρηση χώρες

Η κοινοτική δράση για την προώθηση της συνδυασμένης παραγωγής είναι επίσης ιδιαίτερα σημαντική για τις υποψήφιες προς ένταξη χώρες, ιδίως της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης, όπου η συνδυασμένη παραγωγή ενέργειας και ειδικά η αστική θέρμανση, επί σειρά ετών αποτελεί σημαντικό συστατικό στοιχείο του συστήματος ενεργειακού εφοδιασμού. Οι περισσότερες από τις χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης κατέχουν μερίδια συνδυασμένης παραγωγής τουλάχιστον 10 % της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, ενώ ορισμένες από τις προαναφερθείσες χώρες κατέχουν πολύ μεγαλύτερα μερίδια ⁽²⁾. Η αστική θέρμανση είναι ακόμα περισσότερο διαδεδομένη στην Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη με δίκτυα αστικής θέρμανσης στις περισσότερες μεγάλες πόλεις και μερίδια αγοράς για την αστική θέρμανση μεταξύ 13-70 % ⁽³⁾. Σύμφωνα με τη Euroheat & Power ⁽⁴⁾ σχεδόν 40 % των κατοίκων της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης καταναλώνουν αστική θέρμανση και αντιπροσωπεύουν 41 εκατομμύρια χρήστες σε σχέση με τα 20 εκατομμύρια περίπου της ΕΕ.

⁽¹⁾ «Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την ενεργοποίηση της πρώτης φάσης του ευρωπαϊκού προγράμματος για την αλλαγή του κλίματος» COM(2001) 580 τελικό.

⁽²⁾ «The European Cogeneration Review» (Ευρωπαϊκή επιθεώρηση για τη συνδυασμένη παραγωγή), Cogen Europe, 1999.

⁽³⁾ «District Heat in Europe — Country by Country 2001 Survey» (Αστική θέρμανση στην Ευρώπη — Έρευνα ανά χώρα, 2001), Euroheat & Power, 2001.

⁽⁴⁾ «District Heat in Europe — 1999 Survey» (Αστική θέρμανση στην Ευρώπη — Έρευνα 1999), Euroheat & Power, 1999.

Οι ενεργειακοί τομείς στις περισσότερες χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης χαρακτηρίζονται συνήθως από υψηλή ζήτηση για θερμότητα και σημαντικές δυνατότητες για ενεργειακές εξοικονομήσεις. Οι συνθήκες που επικρατούν σε πολλά συστήματα αστικής θέρμανσης στην Ευρώπη δεν είναι εν γένει καλές με υπερμεγέθη ισχύ και πεπαλαιωμένα δίκτυα αστικής θέρμανσης τα οποία χρήζουν ανανέωσης. Οι προαναφερθείσες συνθήκες συνεπάγονται συχνά τη σχετικά χαμηλή αποδοτικότητα του συστήματος. Παράλληλα, η αστική θέρμανση καλείται συχνά να αντιμετωπίσει τον ανταγωνισμό που προέρχεται από άλλες ενεργειακές πηγές. Η κοινοτική δράση για την προώθηση της συνδυασμένης παραγωγής θα μπορούσε, συνεπώς, να παράσχει ένα σταθερό και υποστηρικτικό πλαίσιο για τη συνδυασμένη παραγωγή και την αστική θέρμανση στην εν λόγω περιοχή.

Στο πλαίσιο αυτό, θα ήταν ιδιαίτερα σημαντικό να προστατευθούν οι υφιστάμενες υποδομές αστικής θέρμανσης, οι οποίες απειλούνται από την έλλειψη ανανέωσης και τον ανταγωνισμό από την ατομική θέρμανση. Μία οδηγία για τη συνδυασμένη παραγωγή θα μπορούσε να παράσχει καθοδήγηση και κίνητρα για την προώθηση της υψηλής αποδοτικότητας συνδυασμένης παραγωγής βάσει, μεταξύ άλλων, των υφιστάμενων υποδομών και των τεκμηριωμένων εμπειριών που σχετίζονται με τη συνδυασμένη παραγωγή και την αστική θέρμανση στην περιοχή. Ο εκσυγχρονισμός των δικτύων αστικής θέρμανσης και η στροφή προς τη συνδυασμένη παραγωγή αντί των λεβήτων θέρμανσης, θα μπορούσαν σε πολλές περιπτώσεις να συμβάλουν σημαντικά στις μελλοντικές προσπάθειες για τη βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας στις υποψήφιες για προσχώρηση χώρες.

9. Διαβουλεύσεις κατά τη διάρκεια της προετοιμασίας της πρότασης

Η παρούσα πρόταση έπεται των σταδίων των διαβουλεύσεων και της προετοιμασίας όπου συμπεριλαμβάνονται συνεδριάσεις και ομάδες εργασίας.

Τα κράτη μέλη και οι εκπρόσωποι ευρωπαϊκών ενώσεων και μη κυβερνητικών οργανισμών κλήθηκαν να συμμετάσχουν σε επίσημη συνεδρίαση διαβουλεύσεων η οποία διοργανώθηκε από τις υπηρεσίες της Επιτροπής στις 26 Νοεμβρίου 2001. Στη συνεδρίαση αυτή τα κράτη μέλη και οι ενδιαφερόμενοι είχαν την ευκαιρία να εκφράσουν τις απόψεις και θέσεις τους όσον αφορά τα πιθανά συστατικά στοιχεία της οδηγίας για τη συνδυασμένη παραγωγή. Ένα σχετικό ενημερωτικό έγγραφο το οποίο διανεμήθηκε στους συμμετέχοντες πριν από την έναρξη της συνεδρίασης αποτέλεσε τη βάση των διαβουλεύσεων. Στη συνέχεια, ορισμένα κράτη μέλη και ενδιαφερόμενοι οργανισμοί υπέβαλαν γραπτά σχόλια σχετικά με την προτεινόμενη οδηγία.

Επιμέρους διαβουλεύσεις με εμπειρογνώμονες από τη βιομηχανία, ενώσεις και ερευνητικά ιδρύματα διεξήχθησαν στις 12 Νοεμβρίου 2001 υπό τη μορφή εργαστηρίου το οποίο ασχολήθηκε αποκλειστικά με τεχνικά θέματα σε ό,τι αφορά τον ορισμό και την πιστοποίηση της συνδυασμένης παραγωγής.

Ένα δεύτερο εργαστήριο, το οποίο επικεντρώθηκε στις προοπτικές της συνδυασμένης παραγωγής, διοργανώθηκε στις 25 Οκτωβρίου 2001. Στο εν λόγω εργαστήριο κλήθηκαν να συμμετάσχουν εκπρόσωποι των κρατών μελών και των υποψηφίων για προσχώρηση χωρών καθώς και της βιομηχανίας.

Τέλος, η υπέρ της συνδυασμένης παραγωγής κοινοτική δράση αποτέλεσε επίσης θέμα συζητήσεων σε δύο χωριστές ομάδες εργασίας στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Προγράμματος για την Αλλαγή του Κλίματος, ενώ οι σχετικές εργασίες διήρκεσαν από τα μέσα του 2000 έως τα μέσα του 2001. Στις εν λόγω ομάδες εργασίας οι εργασίες διεξήχθησαν στο πλαίσιο μιας συνεργατικής προσπάθειας στην οποία συμμετείχαν εκπρόσωποι διαφόρων τμημάτων της Επιτροπής, των κρατών μελών, της βιομηχανίας και περιβαλλοντικών ομάδων.

10. Περιεχόμενο της πρότασης

Το άρθρο 1 προσδιορίζει το σκοπό της πρότασης.

Το άρθρο 2 ορίζει το πεδίο εφαρμογής της προτεινόμενης οδηγίας.

Το άρθρο 3 διατυπώνει τεχνικούς ορισμούς.

Το άρθρο 4 περιέχει διατάξεις για τη διασφάλιση της προέλευσης της ηλεκτρικής ενέργειας από τη συνδυασμένη παραγωγή, σύμφωνα με τις διατάξεις περί «κοινολόγησης» όσον αφορά τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου.

Το άρθρο 5 υποχρεώνει τα κράτη μέλη να καθιερώσουν κριτήρια ανάπτυξης προκειμένου να προσδιορίσουν την ενεργειακή αποδοτικότητα της συνδυασμένης παραγωγής βάσει μίας κοινής μεθοδολογίας.

Το άρθρο 6 υποχρεώνει τα κράτη μέλη να δημοσιεύουν εκθέσεις με αναλύσεις του εθνικού τους δυναμικού για υψηλής αποδοτικότητας συνδυασμένη παραγωγή και των εθνικών εμποδίων που προβάλλονται στην αξιοποίηση των πρώτων.

Το άρθρο 7 περιέχει διατάξεις για την αξιολόγηση των προγραμμάτων στήριξης της συνδυασμένης παραγωγής.

Το άρθρο 8 αφορά θέματα των δικτύων παροχής.

Το άρθρο 9 υποχρεώνει τα κράτη μέλη να αξιολογήσουν τις δυνατότητες μείωσης των διοικητικών φραγμών στη συνδυασμένη παραγωγή.

Το άρθρο 10 αφορά τις απαιτήσεις υποβολής εκθέσεων στο πλαίσιο της οδηγίας.

Το παράρτημα I παραθέτει τις τεχνολογίες συνδυασμένης παραγωγής που καλύπτονται από την πρόταση.

Το παράρτημα II διατυπώνει τη μεθοδολογία που πρέπει να χρησιμοποιείται για το βασικό ορισμό της συνδυασμένης παραγωγής.

Το παράρτημα III περιγράφει μία μεθοδολογία για τον προσδιορισμό της αποδοτικότητας της συνδυασμένης παραγωγής ενέργειας.

Το παράρτημα IV απαριθμεί τα κριτήρια βάσει των οποίων θα πρέπει να διεξάγονται οι αναλύσεις των εθνικών δυνατοτήτων για υψηλής αποδοτικότητας συνδυασμένη παραγωγή.

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 175,

την πρόταση της Επιτροπής

τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής

τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 251 της Συνθήκης

Εκτιμώντας τα εξής:

(1) Οι δυνατότητες χρήσης της συνδυασμένης παραγωγής ως μέτρου για την εξοικονόμηση ενέργειας δεν αξιοποιούνται πλήρως στην Κοινότητα επί του παρόντος. Η προώθηση της υψηλής αποδοτικότητας συνδυασμένης παραγωγής που βασίζεται στη ζήτηση για χρήσιμη θερμότητα αποτελεί κοινοτική προτεραιότητα δεδομένων των πιθανών οφελών που απορρέουν από τη συνδυασμένη παραγωγή όσον αφορά την εξοικονόμηση πρωτογενούς ενέργειας και τη μείωση των εκπομπών αερίων, ιδίως εκείνων που συμβάλλουν στο φαινόμενο του θερμοκηπίου. Επιπλέον, η αποδοτική χρήση της ενέργειας μέσω της συνδυασμένης παραγωγής μπορεί επίσης να συμβάλει θετικά στην ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού και στις ανταγωνιστικές συνθήκες που επικρατούν στην Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη μέλη της. Είναι συνεπώς απαραίτητο να ληφθούν μέτρα προκειμένου να διασφαλιστεί η καλύτερη αξιοποίηση των δυνατοτήτων στο πλαίσιο της εσωτερικής αγοράς της ενέργειας.

(2) Η οδηγία 96/92/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 19ης Δεκεμβρίου 1996 σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέρ-

γιας ⁽¹⁾ προβλέπει ένα σημαντικό βήμα προς την κατεύθυνση της ολοκλήρωσης της εσωτερικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας. Κατά τη συνεδρίασή του της 23ης και 24ης Μαρτίου 2000 στη Λισσαβόνα, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ζήτησε την ανάληψη άμεσης δράσης για την ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς τόσο της ηλεκτρικής ενέργειας όσο και του φυσικού αερίου, καθώς και για την επίτευξη της απελευθέρωσης της αγοράς στους προαναφερθέντες τομείς με στόχο την επίτευξη μιας απολύτως λειτουργικής εσωτερικής αγοράς. Σε απόφαση, η Επιτροπή ενέκρινε, στις 13 Μαρτίου 2001, μία δέσμη μέτρων για την ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς, συμπεριλαμβανομένης μιας πρότασης οδηγίας που θα τροποποιεί τις οδηγίες 96/92/EK και 98/30/EK σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου ⁽²⁾.

(3) Η Πράσινη Βίβλος ⁽³⁾ για την ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού επισημαίνει ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση εξαρτάται υπέρμετρα από τον εξωτερικό ενεργειακό εφοδιασμό, ο οποίος επί του παρόντος αντιπροσωπεύει το 50 % των απαιτήσεων και αναμένεται να ανέλθει σε 70 % έως το 2030 εάν οι τρέχουσες τάσεις εξακολουθούν να υφίστανται. Η εξάρτηση από τις εισαγωγές και η αυξανόμενη αναλογία των εισαγωγών προκαλούν ανησυχία σχετικά με πιθανό κίνδυνο διακοπής ή δυσχερειών του εφοδιασμού. Ωστόσο, θα ήταν απλουστευτικό και εσφαλμένο εγχείρημα να θεωρήσουμε την ασφάλεια του εφοδιασμού απλώς ως θέμα μείωσης της εξάρτησης από τις εισαγωγές και αύξησης της εγχώριας παραγωγής. Η ασφάλεια του εφοδιασμού απαιτεί μία ευρεία δέσμη πρωτοβουλιών σε επίπεδο πολιτικής με στόχο, μεταξύ άλλων, τη διαφοροποίηση των πηγών και των τεχνολογιών και τη βελτίωση των διεθνών σχέσεων. Επιπλέον, η Πράσινη Βίβλος υπογράμμισε ότι η ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού είναι απαραίτητη για τη μελλοντική αιεφόρο ανάπτυξη. Η Πράσινη Βίβλος καταλήγει ότι η θέσπιση νέων μέτρων για τη μείωση της ενεργειακής ζήτησης είναι απαραίτητη τόσο από άποψης μείωσης της εξάρτησης από τις εισαγωγές όσο και προκειμένου να περιοριστούν οι εκπομπές αερίων που συμβάλλουν στο φαινόμενο του θερμοκηπίου.

⁽¹⁾ ΕΕ L 27 της 30.1.1997, σ. 20.

⁽²⁾ COM(2001) 125 τελικό.

⁽³⁾ COM(2000) 769 τελικό.

- (4) Η ανακοίνωση της Επιτροπής «Αειφόρος ανάπτυξη της Ευρώπης για έναν καλύτερο κόσμο — Στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την αειφόρο ανάπτυξη»⁽¹⁾, που υποβλήθηκε στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Gothenburg, της 15ης και 16ης Ιουνίου 2001, προσδιόρισε την αλλαγή του κλίματος ως ένα από τα κύρια εμπόδια στην αειφόρο ανάπτυξη και υπογράμμισε την ανάγκη για μεγαλύτερη χρήση καθαρής ενέργειας και σαφή δράση για τη μείωση της ενεργειακής ζήτησης.
- (5) Η αυξημένη ορθή χρήση της συνδυασμένης παραγωγής αποτελεί σημαντικό μέρος της δέσμης των απαιτούμενων μέτρων για τη συμμόρφωση με το πρωτόκολλο του Κιότο στη Σύμβαση-πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για τις κλιματικές αλλαγές, καθώς και οποιαδήποτε δέσμη πολιτικών για την εκπλήρωση περαιτέρω υποχρεώσεων. Η Επιτροπή στην ανακοίνωσή της σχετικά με την ενεργοποίηση της πρώτης φάσης του ευρωπαϊκού προγράμματος για την αλλαγή του κλίματος⁽²⁾ προσδιόρισε την προώθηση της συνδυασμένης παραγωγής ως ένα από τα αναγκαία μέτρα για τη μείωση των εκπομπών αερίων που προέρχονται από τον ενεργειακό τομέα και συμβάλλουν στο φαινόμενο του θερμοκηπίου και ανακοίνωσε την πρόθεσή της να υποβάλει πρόταση οδηγίας σχετικά με την προώθηση της συνδυασμένης παραγωγής το 2002.
- (6) Η αυξημένη ορθή χρήση της συνδυασμένης παραγωγής αποτελεί προτεραιότητα όπως περιγράφηκε στην ανακοίνωση «Κοινοτική στρατηγική για την προώθηση της συνδυασμένης παραγωγής θερμότητας και ηλεκτρισμού (CHP) και την άρση των εμποδίων στην ανάπτυξη της»⁽³⁾. Η θέση αυτή επικυρώθηκε από το Συμβούλιο στο ψήφισμά του της 18ης Δεκεμβρίου 1997 σχετικά με μία κοινοτική στρατηγική για την προώθηση της συνδυασμένης παραγωγής θερμότητας και ηλεκτρισμού⁽⁴⁾, καθώς και από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στο ψήφισμά του της 23ης Απριλίου 1998 που αφορά την κοινοτική στρατηγική για την προώθηση της συνδυασμένης παραγωγής θερμότητας και ηλεκτρισμού⁽⁵⁾.
- (7) Το Συμβούλιο στα συμπεράσματά του της 30ης Μαΐου 2000 και της 5ης Δεκεμβρίου 2000⁽⁶⁾ ενέκρινε το σχέδιο δράσης της Επιτροπής για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης⁽⁷⁾ και προσδιόρισε την προώθηση της συνδυασμένης παραγωγής ως έναν από τους βραχυπρόθεσμους τομείς προτεραιότητας. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στο ψήφισμά του της 7ης Φεβρουαρίου 2001⁽⁸⁾ σχετικά με το σχέδιο δράσης για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης κάλεσε την Επιτροπή να υποβάλει προτάσεις σχετικά με την καθιέρωση κοινών κανόνων για την προώθηση της συνδυασμένης παραγωγής, όπου αυτό κρίνεται σημαντικό για το περιβάλλον.
- (8) Η οδηγία 96/61/ΕΚ του Συμβουλίου της 24ης Σεπτεμβρίου 1996 σχετικά με την ολοκληρωμένη πρόληψη και έλεγχο της ρύπανσης⁽⁹⁾, η οδηγία 2001/80/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τον περιορισμό των εκπομπών στην ατμόσφαιρα ορισμένων ρύπων⁽¹⁰⁾ και η οδηγία 2000/76/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την αποτέφρωση των αποβλήτων⁽¹¹⁾, όλες αναφέρονται στην ανάγκη αξιολόγησης των δυνατοτήτων για συνδυασμένη παραγωγή σε νέες εγκαταστάσεις.
- (9) Η υψηλής αποδοτικότητας συνδυασμένη παραγωγή ορίζεται στην παρούσα οδηγία από τις ενεργειακές εξοικονομήσεις που αποκτώνται από τη συνδυασμένη παραγωγή αντί της χωριστής παραγωγής θερμικής και ηλεκτρικής ενέργειας. Για τις υφιστάμενες μονάδες οι ενεργειακές εξοικονομήσεις που υπερβαίνουν το 5 % και για τις νέες μονάδες οι ενεργειακές εξοικονομήσεις που υπερβαίνουν το 10 % ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις της «υψηλής αποδοτικότητας συνδυασμένης παραγωγής». Προκειμένου να μεγιστοποιηθούν οι ενεργειακές εξοικονομήσεις και να αποφευχθεί η απώλειά τους μέσω της μη ορθής λειτουργίας των μονάδων συνδυασμένης παραγωγής, πρέπει να αποδοθεί μέγιστη προσοχή στις συνθήκες λειτουργίας των εν λόγω μονάδων, κυρίως προκειμένου να διασφαλιστεί ότι η παραγωγή της θερμικής ενέργειας αξιοποιείται σωστά.
- (10) Για λόγους εποπτείας και διαφάνειας, είναι σημαντικό να θεσπιστεί ένας εναρμονισμένος βασικός ορισμός της συνδυασμένης παραγωγής. Σε περιπτώσεις κατά τις οποίες οι εγκαταστάσεις συνδυασμένης παραγωγής είναι εξοπλισμένες κατά τρόπο ώστε να παράγουν χωριστά ηλεκτρική και θερμική ενέργεια, η εν λόγω παραγωγή πρέπει να αποκλείεται από τον ορισμό της συνδυασμένης παραγωγής.
- (11) Προκειμένου να διασφαλιστεί ότι προωθείται μόνο η συνδυασμένη παραγωγή που συνεπάγεται οφέλη από απόψεως εξοικονομήσεων πρωτογενούς ενέργειας, είναι απαραίτητο να αναπτυχθούν επιπλέον κριτήρια για τον ορισμό και τον ποσοτικό προσδιορισμό της ενεργειακής αποδοτικότητας που συνδέεται με τη συνδυασμένη παραγωγή, όπως αυτή προσδιορίζεται στο πλαίσιο του βασικού ορισμού της. Προκειμένου να αποφευχθούν στρεβλώσεις της εσωτερικής αγοράς ενέργειας, πρέπει να θεσπιστούν, βάσει μίας κοινής μεθοδολογίας, τιμές αναφοράς της αποδοτικότητας σε εθνικό επίπεδο για τον προσδιορισμό της υψηλής αποδοτικότητας συνδυασμένης παραγωγής.
- (12) Οι ορισμοί της συνδυασμένης παραγωγής και της υψηλής αποδοτικότητας συνδυασμένης παραγωγής που χρησιμοποιούνται στην παρούσα οδηγία δεν προδικάζουν τη χρήση διαφορετικών ορισμών στην εθνική νομοθεσία, για σκοπούς που διαφέρουν από εκείνους της παρούσας οδηγίας. Κρίνεται σκόπιμο να χρησιμοποιηθούν οι ορισμοί που περιλαμβάνονται στην οδηγία 96/92/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 19ης Δεκεμβρίου 1996 σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας⁽¹²⁾ και στην οδηγία 2001/77/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Σεπτεμβρίου 2001 για την προαγωγή της ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται από ανανεώσιμες πηγές στην εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας⁽¹³⁾.
- (13) Προκειμένου να αυξηθεί η διαφάνεια κατά την εκ μέρους των καταναλωτών επιλογή μεταξύ ηλεκτρικής ενέργειας που προέρχεται από συνδυασμένη παραγωγή και ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται βάσει άλλων τεχνικών, είναι απαραίτητη η εγγύηση προέλευσης της υψηλής αποδοτικότητας συνδυασμένης παραγωγής.

(1) COM(2001) 264 τελικό.

(2) COM(2001) 580 τελικό.

(3) COM(97) 514 τελικό.

(4) EE C 4 της 8.1.1998, σ. 1.

(5) A4-0145/98.

(6) Συμπεράσματα του Συμβουλίου 8835/2000 (30 Μαΐου 2000) και συμπεράσματα του Συμβουλίου 1400/2000 (5 Δεκεμβρίου 2000).

(7) COM(2000) 247 τελικό.

(8) A5-0054/2001.

(9) EE L 257 της 10.10.1996, σ. 26.

(10) EE L 309 της 27.11.2001, σ. 1.

(11) EE L 332 της 28.12.2000, σ. 91.

(12) EE L 27 της 30.1.1997, σ. 20.

(13) EE L 283 της 27.10.2001, σ. 33.

- (14) Προκειμένου να διασφαλιστεί η αυξημένη διείσδυση στην αγορά της συνδυασμένης παραγωγής μεσοπρόθεσμα, πρέπει να ζητηθεί από όλα τα κράτη μέλη να συντάξουν και να δημοσιεύσουν μία έκθεση στην οποία θα περιγράφονται αναλυτικά οι εθνικές δυνατότητες για υψηλής αποδοτικότητας συνδυασμένη παραγωγή, ενώ στην έκθεση πρέπει να περιλαμβάνεται και μία χωριστή ανάλυση των εμποδίων που τίθενται στη συνδυασμένη παραγωγή. Βάσει των εκθέσεων αυτών και της προόδου που θα σημειωθεί όσον αφορά την επίτευξη του γενικού ενδεικτικού στόχου της ΕΕ, ήτοι 18 % στην κατανάλωση της ηλεκτρικής ενέργειας που αποκτάται από τη συνδυασμένη παραγωγή έως το 2010, η Επιτροπή θα πρέπει να εξετάσει το ενδεχόμενο καθιέρωσης ενδεικτικών στόχων για κάθε κράτος μέλος. Ιδιαίτερη σημασία πρέπει να αποδοθεί στην ανάλυση των δυνατοτήτων αυξημένης χρήσης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στις εθνικές αγορές θερμικής ενέργειας μέσω συνδυασμένης παραγωγής.
- (15) Η κρατική στήριξη πρέπει να είναι σύμφωνη με τις διατάξεις του κοινοτικού πλαισίου σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για την προστασία του περιβάλλοντος⁽¹⁾. Το εν λόγω πλαίσιο, επί του παρόντος, επιτρέπει ορισμένες κατηγορίες κρατικής στήριξης, εφόσον μπορεί να αποδειχθεί ότι τα ληφθέντα μέτρα ευνοούν την προστασία του περιβάλλοντος, επειδή η απόδοση μετατροπής είναι ιδιαίτερα υψηλή, επειδή τα μέτρα θα συμβάλουν στη μείωση της ενεργειακής κατανάλωσης ή επειδή η παραγωγική διαδικασία θα είναι λιγότερο ζημιογόνος για το περιβάλλον. Η εν λόγω στήριξη θα καταστεί σε ορισμένες περιπτώσεις αναγκαία για την περαιτέρω αξιοποίηση των δυνατοτήτων για συνδυασμένη παραγωγή, ιδίως προκειμένου να ληφθεί υπόψη η ανάγκη εσωπεριχειρησιακού καταλογισμού των εξωτερικών δαπανών.
- (16) Τα προγράμματα κρατικής στήριξης για την προώθηση της συνδυασμένης παραγωγής πρέπει να επικεντρώνονται στη στήριξη της συνδυασμένης παραγωγής βάσει της ζήτησης για χρήσιμη θερμότητα και να αποφεύγουν την ενθάρρυνση της αυξημένης ζήτησης για θερμότητα προκειμένου να αποφευχθεί η αύξηση της κατανάλωσης καυσίμων και των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα. Τα κράτη μέλη πρέπει να λάβουν μέτρα ώστε να αποφευχθεί η χρησιμοποίηση της κρατικής οικονομικής ενίσχυσης, που προορίζεται για τη στήριξη της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από συνδυασμένη παραγωγή, για την επιχορήγηση παραγωγής θερμικής ενέργειας, δημιουργώντας κατά συνέπεια κίνητρα ώστε να δίνεται λιγότερη προσοχή στην ορθή χρήση της παραγόμενης θερμικής ενέργειας. Με την επιφύλαξη του κοινοτικού πλαισίου σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για την προστασία του περιβάλλοντος, η άμεση στήριξη για την παραγωγή πρέπει καταρχάς να επικεντρώνεται στο μερίδιο ηλεκτρικής ενέργειας που αποκτάται μέσω συνδυασμένης παραγωγής και παράγεται είτε σε εγκαταστάσεις με ισχύ κάτω από την οριακή τιμή που θα πρέπει να ορίζεται στα 50 MW(e) ή ακόμα χαμηλότερη, είτε σε μεγαλύτερες εγκαταστάσεις, αλλά στην περίπτωση αυτή η στήριξη πρέπει να κατευθύνεται αποκλειστικά στις ποσότητες ηλεκτρικής ενέργειας που παράγονται σε συνθήκες ισχύος μικρότερης της προαναφερθείσας οριακής τιμής.
- (17) Τα κράτη μέλη εφαρμόζουν διάφορους μηχανισμούς στήριξης για τη συνδυασμένη παραγωγή σε εθνικό επίπεδο, στους οποίους περιλαμβάνονται ενισχύσεις επενδύσεων, φοροαπαλλαγές ή μειώσεις φόρων, πράσινα πιστοποιητικά και άμεσα προγράμματα στήριξης των τιμών. Η Επιτροπή σκοπεύει να εποπτεύει την κατάσταση και να συντάσσει εκθέσεις σχετικά με τις εμπειρίες που συγκεντρώνονται από την εφαρμογή των εθνικών προγραμμάτων στήριξης.
- (18) Οι δαπάνες και οι τιμές που συνδέονται με τη μεταφορά και τη διανομή της ηλεκτρικής ενέργειας που αποκτάται από τη συνδυασμένη παραγωγή, καθώς και οι τιμές που συνδέονται με την αγορά επιπλέον ηλεκτρικής ενέργειας την οποία συχνά χρειάζονται οι παραγωγοί που δραστηριοποιούνται στο χώρο της συνδυασμένης παραγωγής, θα πρέπει να καθορίζονται βάσει αντικειμενικών, διαφανών και αμερόληπτων κριτηρίων λαμβανομένων υπόψη των δαπανών και των οφελών της συνδυασμένης παραγωγής. Ειδικά για τις εγκαταστάσεις συνδυασμένης παραγωγής που χρησιμοποιούν ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και τις μικρές εγκαταστάσεις με ισχύ κάτω από 1 MW(e), οι δαπάνες και ο διοικητικός φόρτος που σχετίζονται με τη σύνδεση με το δίκτυο παροχής αποτελούν σημαντικά εμπόδια στην περαιτέρω ανάπτυξη.
- (19) Η συγκεκριμένη διάρθρωση του τομέα της συνδυασμένης παραγωγής, η οποία περιλαμβάνει πολλούς μικρούς και μεσαίους παραγωγούς, θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη, ειδικά κατά την επανεξέταση των διοικητικών διαδικασιών για την απόκτηση άδειας κατασκευής εγκαταστάσεων συνδυασμένης παραγωγής.
- (20) Στο πλαίσιο του στόχου της παρούσας οδηγίας να δημιουργήσει ένα πλαίσιο για την προώθηση της συνδυασμένης παραγωγής, είναι απαραίτητο να υπογραμμιστεί η ανάγκη για ένα σταθερό οικονομικό και διοικητικό περιβάλλον για την υλοποίηση επενδύσεων σε νέες εγκαταστάσεις συνδυασμένης παραγωγής. Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να ανταποκριθούν στην ανάγκη αυτή μέσω του σχεδιασμού προγραμμάτων στήριξης διάρκειας τουλάχιστον 4 ετών, καθώς και μέσω της αποφυγής συχνών αλλαγών στις διοικητικές διαδικασίες κ.λπ. Τα κράτη μέλη επίσης ενθαρρύνονται να διασφαλίζουν ότι τα κρατικά προγράμματα στήριξης τηρούν την αρχή της σταδιακής κατάργησης.
- (21) Η συνολική αποδοτικότητα και αειφορία της συνδυασμένης παραγωγής εξαρτάται από πολλούς παράγοντες όπως η χρησιμοποιούμενη τεχνολογία, οι τύποι των καυσίμων, οι καμπύλες απορρόφησης ισχύος, το μέγεθος, καθώς και από την κυριότητα της θερμικής ενέργειας. Η χρήση της θερμότητας υπό μορφή ατμού υψηλής πίεσης για βιομηχανικούς σκοπούς, περιορίζει την ηλεκτρική αποδοτικότητα των εγκαταστάσεων συνδυασμένης παραγωγής εξαιτίας του υψηλού επιπέδου θερμοκρασίας που απαιτεί η θερμική ενέργεια (άνω των 140 °C). Η χρήση της θερμικής ενέργειας για κεντρική θέρμανση, η οποία απαιτεί χαμηλότερο επίπεδο θερμοκρασίας (από 40 °C έως 140 °C) από το απαιτούμενο για βιομηχανική χρήση επίπεδο, επιτρέπει την υψηλότερη ηλεκτρική απόδοση των εγκαταστάσεων συνδυασμένης παραγωγής. Η χρήση της θερμικής ενέργειας για γεωργικές εφαρμογές, όπως θέρμανση των θερμοκηπίων και των δεξαμενών για τις υδατοκαλλιέργειες, εξασφαλίζει ένα ακόμα χαμηλότερο επίπεδο θερμοκρασίας (κάτω από 40 °C) και κατ' αυτό τον τρόπο, βελτιώνει τις δυνατότητες αύξησης της ηλεκτρικής απόδοσης. Η παρούσα οδηγία αντικατοπτρίζει τις σκέψεις αυτές εισάγοντας τη διάκριση της συνδυασμένης παραγωγής σε τρεις κατηγορίες προκειμένου να διασφαλιστεί ότι κατά την αξιολόγηση της ηλεκτρικής απόδοσης διαφορετικών εγκαταστάσεων συνδυασμένης παραγωγής λαμβάνονται υπόψη τα διαφορετικά επίπεδα θερμοκρασίας της θερμότητας.
- (22) Σύμφωνα με τις αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας, όπως αυτές διατυπώνονται στο άρθρο 5 της Συνθήκης, οι γενικές αρχές που παρέχουν ένα πλαίσιο για την προώθηση της συνδυασμένης παραγωγής στην εσωτερική αγορά ενέργειας θα πρέπει να προσδιορίζονται σε κοινοτικό επίπεδο, η αναλυτική εφαρμογή, ωστόσο, θα πρέπει να ανατίθεται στα κράτη μέλη, επιτρέποντας με τον τρόπο αυτό σε κάθε κράτος μέλος να επιλέγει το καθεστώς που αρμόζει καλύτερα στις ιδιαίτερες συνθήκες που επικρατούν σε αυτό. Η παρούσα οδηγία περιορίζεται στα ελάχιστα που απαιτούνται προκειμένου να επιτευχθούν οι εν λόγω στόχοι και δεν επεκτείνεται πέραν αυτού που είναι αναγκαίο για τον εν λόγω σκοπό.

(1) ΕΕ C 37 της 3.2.2001, σ. 3.

ΕΞΕΛΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

Άρθρο 1

Σκοπός

Η παρούσα οδηγία αποσκοπεί στη δημιουργία ενός πλαισίου για την προώθηση της συνδυασμένης παραγωγής ενέργειας βάσει της ζήτησης για χρήσιμη θερμότητα στην εσωτερική αγορά ενέργειας. Η εφαρμογή της παρούσας οδηγίας θα λάβει υπόψη τις συγκεκριμένες εθνικές συνθήκες/περιστάσεις ειδικά όσον αφορά τις κλιματικές και οικονομικές συνθήκες.

Άρθρο 2

Πεδίο εφαρμογής

Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται σε περιπτώσεις συνδυασμένης παραγωγής, όπως ορίζεται στο άρθρο 3. Στο παράρτημα I απαριθμούνται οι διάφοροι τύποι μονάδων συνδυασμένης παραγωγής που καλύπτονται από την παρούσα οδηγία.

Άρθρο 3

Ορισμοί

Για το σκοπό της παρούσας οδηγίας, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

- α) «συνδυασμένη παραγωγή ενέργειας», η παραγωγή στο πλαίσιο μίας μόνο διαδικασίας θερμικής και ηλεκτρικής ή/και μηχανικής ενέργειας. Για πρακτικούς λόγους και βάσει του γεγονότος ότι η χρήση της παραγόμενης θερμότητας για διαφορετικούς σκοπούς απαιτεί διαφορετικά επίπεδα θερμοκρασίας της θερμότητας, καθώς και ότι οι διαφορές αυτές επηρεάζουν την αποδοτικότητα της συνδυασμένης παραγωγής, η συνδυασμένη παραγωγή διαιρείται σε τρεις κατηγορίες: «βιομηχανική συνδυασμένη παραγωγή», «συνδυασμένη παραγωγή για σκοπούς θέρμανσης» και «γεωργική συνδυασμένη παραγωγή»·
- β) «βιομηχανική συνδυασμένη παραγωγή», η παραγωγή στο πλαίσιο μίας μόνο διαδικασίας ηλεκτρικής ή/και μηχανικής ενέργειας και θερμικής ενέργειας χρήσιμης για τη βιομηχανική παραγωγή, γενικά με θερμοκρασίες θερμότητας 140 °C ή υψηλότερες·
- γ) «συνδυασμένη παραγωγή για σκοπούς θέρμανσης», η παραγωγή στο πλαίσιο μίας μόνο διαδικασίας ηλεκτρικής ή/και μηχανικής ενέργειας και θερμικής ενέργειας, η οποία εξυπηρετεί σκοπούς θέρμανσης σε συστήματα αστικής θέρμανσης ή άμεσα σε κτίρια, γενικά με θερμοκρασίες θερμότητας μεταξύ 40 °C και 140 °C·
- δ) «γεωργική συνδυασμένη παραγωγή», η παραγωγή στο πλαίσιο μίας μόνο διαδικασίας ηλεκτρικής ή/και μηχανικής ενέργειας και θερμικής ενέργειας, χρήσιμης για τη θέρμανση των θερμοκηπίων, των μονάδων υδατοκαλλιέργειας, και συναφών εφαρμογών, γενικά με θερμοκρασίες θερμότητας μεταξύ 15 °C και 40 °C·
- ε) «χρήσιμη θερμότητα» είναι η θερμότητα που παράγεται στο πλαίσιο μίας διαδικασίας συνδυασμένης παραγωγής προκειμένου να ικανοποιήσει μία οικονομικά δικαιολογημένη ζήτηση, βάσει των κριτηρίων αποδοτικότητας που καθορίζονται στο παράρτημα III, σημείο γ.2· η χρήσιμη θερμότητα θα μπορούσε μέσω μίας δευτερεύουσας διαδικασίας να παράγει χρήσιμη ψύξη·
- στ) «ηλεκτρισμός από συνδυασμένη παραγωγή ενέργειας», ο ηλεκτρισμός που παράγεται σύμφωνα με τη μεθοδολογία που καθορίζεται στο παράρτημα II και στο πλαίσιο μίας διαδικασίας που συνδέεται με την παραγωγή χρήσιμης θερμότητας·
- ζ) «αστική θέρμανση», ένα σύστημα παροχής εμπορεύσιμης θερμότητας, υπό τη μορφή θερμού ύδατος ή ατμού, σε χρήστες μέσω ενός δικτύου διανομής·
- η) «αστική ψύξη», ένα σύστημα παροχής ψυχόμενου ή θερμού ύδατος ή ατμού σε ψύκτες ύδατος μέσω ενός δικτύου διανομής·
- θ) «εφεδρική ηλεκτρική ενέργεια», η ηλεκτρική ενέργεια που πρέπει να παρασχεθεί μέσω του ηλεκτρικού δικτύου παροχής όποτε διακόπτεται ή τίθεται εκτός λειτουργίας η διαδικασία συνδυασμένης παραγωγής·
- ι) «συμπληρωματική ηλεκτρική ενέργεια», η ηλεκτρική ενέργεια που πρέπει να παρασχεθεί μέσω του ηλεκτρικού δικτύου παροχής σε περιπτώσεις κατά τις οποίες η ζήτηση για ηλεκτρική ενέργεια είναι μεγαλύτερη από την παραγόμενη στη διαδικασία συνδυασμένης παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας·
- ια) «θερμική απόδοση», η ετήσια παραγωγή χρήσιμης θερμότητας, διαιρούμενης με τα καύσιμα μέσα που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή θερμικής ενέργειας μέσω συνδυασμένης παραγωγής καθώς και για τη συνολική παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας. Σε περίπτωση συνδυασμένης παραγωγής με στόχο την παραγωγή θερμότητας για σκοπούς αστικής θέρμανσης, η παραγόμενη χρήσιμη θερμότητα μετράται στο σημείο εξόδου προς το δίκτυο διανομής της θερμότητας, μείον μια ρεαλιστική εκτίμηση των απωλειών που σημειώνονται στο δίκτυο διανομής. Στις περιπτώσεις άλλων εφαρμογών της συνδυασμένης παραγωγής ενέργειας, η παραγωγή χρήσιμης θερμότητας υπολογίζεται στο σημείο χρήσης·
- ιβ) «ηλεκτρική απόδοση», η ετήσια παραγωγή ηλεκτρισμού η οποία μετράται στο σημείο εξόδου των κύριων γεννητριών, διαιρούμενη με τα καύσιμα μέσα που χρησιμοποιούνται για τη θερμική ενέργεια που αποκτάται από τη συνδυασμένη παραγωγή καθώς και για τη συνολική παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας·
- ιγ) «συνολική απόδοση», η ετήσια ποσότητα παραγόμενου ηλεκτρισμού και παραγόμενης χρήσιμης θερμότητας διαιρούμενης με τα καύσιμα μέσα που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή θερμότητας στο πλαίσιο μίας διαδικασίας συνδυασμένης παραγωγής θερμότητας καθώς και για τη συνολική παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας·
- ιδ) «απόδοση», η απόδοση που υπολογίζεται βάσει της κατώτερης θερμοκρασίας ισχύος των καυσίμων, πράγμα το οποίο σημαίνει ότι η λανθάνουσα θερμότητα εξάτμισης της υγρασίας δεν περιλαμβάνεται·
- ιε) «υψηλής αποδοτικότητας συνδυασμένη παραγωγή», η συνδυασμένη παραγωγή που ανταποκρίνεται στα κριτήρια που περιγράφονται στο παράρτημα III·
- ιστ) «τιμή αναφοράς της αποδοτικότητας για χωριστή παραγωγή», η αποδοτικότητα της εναλλακτικής χωριστής παραγωγής θερμότητας και ηλεκτρισμού την οποία η διαδικασία συνδυασμένης παραγωγής καλείται να αντικαταστήσει·
- ιζ) «Αναλογία ηλεκτρισμού/θερμότητας», η σχέση της ηλεκτρικής ενέργειας προς τη χρήσιμη θερμική ενέργεια·
- ιη) «μονάδα συνδυασμένης παραγωγής», η μονάδα που προορίζεται κυρίως για διαδικασίες συνδυασμένης παραγωγής, όπως ορίζονται στο σημείο α)· όταν μία μονάδα συνδυασμένης παραγωγής παράγει μόνο ηλεκτρική ή μόνο θερμική ενέργεια, εξακολουθεί να ορίζεται ως μονάδα συνδυασμένης παραγωγής, αλλά η παραγωγή της δεν θεωρείται συνδυασμένη παραγωγή για το σκοπό της παρούσας οδηγίας·

- ιθ) «εγκατάσταση συνδυασμένης παραγωγής», η εγκατάσταση η οποία αποτελείται από μία ή περισσότερες μονάδες συνδυασμένης παραγωγής. Μία εγκατάσταση συνδυασμένης παραγωγής μπορεί να περιλαμβάνει εξοπλισμό, με τον οποίο καθίσταται δυνατή η παραγωγή μόνο ηλεκτρικής ή μόνο θερμικής ενέργειας. Η παραγωγή μέσω του εν λόγω εξοπλισμού δεν θεωρείται συνδυασμένη παραγωγή για το σκοπό της παρούσας οδηγίας·
- κ) «νέες μονάδες συνδυασμένης παραγωγής», οι μονάδες συνδυασμένης παραγωγής των οποίων η λειτουργία θα αρχίσει από την 1η Ιανουαρίου 2004 και μετά·
- κα) «υφιστάμενες μονάδες συνδυασμένης παραγωγής», οι μονάδες συνδυασμένης παραγωγής των οποίων η λειτουργία θα έχει αρχίσει πριν από την 1η Ιανουαρίου 2004·

Επιπλέον, ισχύουν οι ορισμοί της οδηγίας 96/92/ και της οδηγίας 2001/77/ΕΚ.

Άρθρο 4

Εγγύηση προέλευσης της ηλεκτρικής ενέργειας από συνδυασμένη παραγωγή ενέργειας

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν, το αργότερο εντός δύο ετών από την έναρξη ισχύος της παρούσας οδηγίας, ότι η προέλευση της ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται σε μονάδες συνδυασμένης παραγωγής ενέργειας μπορεί να πιστοποιείται ως τέτοια, σύμφωνα με το νόημα που δίδεται στην παρούσα οδηγία βάσει αντικειμενικών, διαφανών και αμερόληπτων κριτηρίων, τα οποία καθορίζονται από κάθε κράτος μέλος. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι η εν λόγω εγγύηση προέλευσης της ηλεκτρικής ενέργειας εκδίδεται προς το σκοπό αυτό κατόπιν υποβολής αιτήσεως.

2. Τα κράτη μέλη ορίζουν, το αργότερο εντός ενός έτους από την έναρξη ισχύος της παρούσας οδηγίας, έναν ή περισσότερους αρμόδιους φορείς, οι οποίοι ουδολώς σχετίζονται με δραστηριότητες παραγωγής ή διανομής, προκειμένου οι φορείς αυτοί να επιβλέπουν την έκδοση της εγγύησης προέλευσης που αναφέρεται στην παράγραφο 1. Τα κράτη μέλη ή οι αρμόδιοι φορείς θεσπίζουν κατάλληλους μηχανισμούς προκειμένου να διασφαλίζουν ότι η εγγύηση προέλευσης είναι τόσο ακριβής όσο και αξιόπιστη, ενώ περιγράφουν στην έκθεση που αναφέρεται στο άρθρο 6, παράγραφος 3, τα μέτρα που έχουν ληφθεί προκειμένου να διασφαλίζεται η αξιοπιστία του συστήματος πιστοποίησης.

3. Η εγγύηση προέλευσης:

- προσδιορίζει επακριβώς την καύσιμη ύλη από την οποία παράχθηκε η ηλεκτρική ενέργεια, τη χρήση της θερμικής ενέργειας που παράγεται από κοινού με την ηλεκτρική και, τέλος, το χρόνο και τον τόπο της παραγωγής·
- προσδιορίζει επακριβώς την ποσότητα της ηλεκτρικής ενέργειας που αποκτάται από συνδυασμένη παραγωγή και την οποία αντιπροσωπεύει η συγκεκριμένη εγγύηση·
- προσδιορίζει επακριβώς τις τιμές αναφοράς της αποδοτικότητας για τη χωριστή παραγωγή της ηλεκτρικής και της θερμικής ενέργειας, καθώς και την αποδοτικότητα της συνδυασμένης παραγωγής σύμφωνα με το άρθρο 5·
- δίνει τη δυνατότητα στους παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας που αποκτάται από συνδυασμένη παραγωγή να αποδεικνύουν ότι η ηλεκτρική ενέργεια την οποία διαθέτουν προς πώληση παράγεται από συνδυασμένη παραγωγή ενέργειας, σύμφωνα με το νόημα που αποδίδεται στην παρούσα οδηγία.

Τα κράτη μέλη μπορούν να συμπεριλάβουν περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με την εγγύηση προέλευσης.

4. Η εγγύηση προέλευσης, η οποία εκδίδεται σύμφωνα με την παράγραφο 2, αναγνωρίζεται αμοιβαία από τα κράτη μέλη, αποκλειστικά ως απόδειξη των στοιχείων που αναφέρονται στην παράγραφο 3. Ενδεχόμενη άρνηση όσον αφορά την αναγνώριση ενός πιστοποιητικού προέλευσης ως απόδειξης, όπως προαναφέρθηκε, ιδίως για λόγους που σχετίζονται με την πρόληψη απάτης, πρέπει να βασίζεται σε αντικειμενικά, διαφανή και αμερόληπτα κριτήρια. Σε περίπτωση άρνησης της αναγνώρισης ενός πιστοποιητικού προέλευσης, η Επιτροπή μπορεί να εξαναγκάσει το αρνούμενο μέρος σε αναγνώριση του προαναφερθέντος πιστοποιητικού, ιδίως σε σχέση με τα αντικειμενικά, διαφανή και αμερόληπτα κριτήρια στα οποία βασίζεται η εν λόγω αναγνώριση.

Άρθρο 5

Κριτήρια αποδοτικότητας

1. Τα κράτη μέλη, το αργότερο εντός δύο ετών από την έναρξη ισχύος της παρούσας οδηγίας, διασφαλίζουν ότι η αποδοτικότητα της συνδυασμένης παραγωγής, όπως ορίζεται από απόψεις επίτευξης της εξοικονόμησης πρωτογενούς ενέργειας, μπορεί να προσδιοριστεί σύμφωνα με το παράρτημα III.

2. Προκειμένου να προσδιοριστεί η αποδοτικότητα της συνδυασμένης παραγωγής, τα κράτη μέλη, το αργότερο εντός δύο ετών από την έναρξη ισχύος της παρούσας οδηγίας, θεσπίζουν:

α) τιμές αναφοράς της αποδοτικότητας για τη χωριστή παραγωγή θερμικής και ηλεκτρικής ενέργειας προκειμένου να χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό της εξοικονόμησης πρωτογενούς ενέργειας μέσω της συνδυασμένης παραγωγής σύμφωνα με τη μεθοδολογία που διατυπώνεται στο παράρτημα III·

β) αρχές για τον προσδιορισμό των εθνικών τιμών αναφοράς της αποδοτικότητας για τη χωριστή παραγωγή θερμικής και ηλεκτρικής ενέργειας βάσει μίας πλήρως τεκμηριωμένης ανάλυσης των πιο αντιπροσωπευτικών τιμών αναφοράς σε κάθε κράτος μέλος.

3. Τα κράτη μέλη επανεξετάζουν τις εθνικές τιμές αναφοράς της αποδοτικότητας για τη χωριστή παραγωγή θερμικής και ηλεκτρικής ενέργειας ανά πέντε έτη προκειμένου να λαμβάνονται υπόψη οι τεχνολογικές εξελίξεις και οι αλλαγές στη διανομή των ενεργειακών πόρων. Όταν πραγματοποιούνται αλλαγές στις εθνικές τιμές αναφοράς της αποδοτικότητας για τη χωριστή παραγωγή, οι νέες τιμές αναφοράς δημοσιεύονται και κοινοποιούνται στην Επιτροπή.

4. Η Επιτροπή αξιολογεί τα κριτήρια βάσει των οποίων προσδιορίζεται η αποδοτικότητα της συνδυασμένης παραγωγής και τα οποία θεσπίζονται από τα κράτη μέλη σύμφωνα με την παράγραφο 2. Μετά τις σχετικές διαβουλεύσεις με τα κράτη μέλη, η Επιτροπή, στην έκθεση που αναφέρεται στο άρθρο 10, παράγραφος 1, εξετάζει τη δυνατότητα δημιουργίας μίας εναρμονισμένης μεθοδολογίας την οποία θα μπορούσαν να χρησιμοποιούν τα κράτη μέλη κατά τον προσδιορισμό της αποδοτικότητας της συνδυασμένης παραγωγής.

Άρθρο 6

Εθνικό δυναμικό για υψηλής αποδοτικότητας συνδυασμένη παραγωγή

1. Τα κράτη μέλη συντάσσουν μία ανάλυση σχετικά με το εθνικό τους δυναμικό για υψηλής αποδοτικότητας συνδυασμένη παραγωγή.

2. Η εν λόγω ανάλυση συμμορφώνεται με τα κριτήρια που απαριθμούνται στο παράρτημα IV. Βασίζεται σε άρτια τεκμηριωμένα επιστημονικά δεδομένα. Επίσης, διακρίνει τις εφαρμογές της συνδυασμένης παραγωγής στις ακόλουθες, τουλάχιστον, κατηγορίες:

- βιομηχανική συνδυασμένη παραγωγή
- συνδυασμένη παραγωγή για σκοπούς θέρμανσης
- γεωργική συνδυασμένη παραγωγή.

3. Τα κράτη μέλη περιλαμβάνουν στην ανάλυση μία χωριστή ανάλυση των φραγμών, οι οποίοι ενδέχεται να παρεμποδίσουν την αξιοποίηση του εθνικού τους δυναμικού για υψηλής αποδοτικότητας συνδυασμένη παραγωγή. Ειδικότερα, η εν λόγω ανάλυση εξετάζει τους φραγμούς που αφορούν τις τιμές και την πρόσβαση στα καύσιμα, εκείνους που αφορούν θέματα του δικτύου παροχής, τους φραγμούς που αφορούν διοικητικές διαδικασίες και εκείνους που αφορούν την έλλειψη εσωεπιχειρησιακού καταλογισμού του εξωτερικού κόστους στις ενεργειακές τιμές.

4. Τα κράτη μέλη, για πρώτη φορά το αργότερο εντός δύο ετών από την έναρξη ισχύος της παρούσας οδηγίας και έκτοτε κάθε τρία έτη, αξιολογούν την πρόοδο που σημειώθηκε στην αύξηση του μεριδίου της υψηλής αποδοτικότητας συνδυασμένης παραγωγής. Τα κράτη μέλη αξιολογούν επίσης τα μέτρα που ελήφθησαν για την προαγωγή της υψηλής αποδοτικότητας συνδυασμένης παραγωγής και δείχνουν σε ποιο βαθμό τα ληφθέντα μέτρα τηρούν τις δεσμεύσεις που αφορούν την αλλαγή του κλίματος σε εθνικό επίπεδο.

5. Βάσει των εκθέσεων που αναφέρονται στις παραγράφους 1, 3 και 4, η Επιτροπή αξιολογεί την πρόοδο που σημείωσαν τα κράτη μέλη όσον αφορά την αξιοποίηση του εθνικού τους δυναμικού για υψηλής αποδοτικότητας συνδυασμένη παραγωγή.

Η Επιτροπή δημοσιεύει τα συμπεράσματά της στην έκθεση που αναφέρεται στο άρθρο 10, για πρώτη φορά το αργότερο εντός τεσσάρων ετών από την έναρξη ισχύος της παρούσας οδηγίας και έκτοτε κάθε τρία έτη.

Άρθρο 7

Προγράμματα στήριξης

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι η στήριξη για τη συνδυασμένη παραγωγή βασίζεται στη ζήτηση για χρήσιμη θερμότητα, λαμβάνοντας υπόψη τις διαθέσιμες ευκαιρίες για μείωση της ενεργειακής ζήτησης με την εφαρμογή άλλων οικονομικά εφικτών μέτρων, όπως είναι τα μέτρα ενεργειακής αποδοτικότητας.

2. Με την επιφύλαξη των άρθρων 87 και 88 της Συνθήκης, η Επιτροπή αξιολογεί την εφαρμογή των μηχανισμών στήριξης που χρησιμοποιήθηκαν στα κράτη μέλη σύμφωνα με τους οποίους ένας παραγωγός που δραστηριοποιείται στο χώρο της συνδυασμένης παραγωγής λαμβάνει, βάσει των κανονισμών που εκδίδουν οι κρατικές αρχές, άμεση ή έμμεση στήριξη, η οποία μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα τον περιορισμό του εμπορίου.

Η Επιτροπή εξετάζει εάν οι μηχανισμοί αυτοί συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων που ορίζονται στα άρθρα 6 και 174(1) της Συνθήκης.

3. Η Επιτροπή, στην έκθεση που αναφέρεται στο άρθρο 10, παρουσιάζει μία τεκμηριωμένη ανάλυση της εμπειρίας που αποκτήθηκε από την εφαρμογή και συνύπαρξη των διαφόρων μηχανισμών στήριξης που αναφέρονται στην παράγραφο 2. Η εν λόγω έκθεση αξιολογεί την επιτυχία, συμπεριλαμβανομένης της σχέσης κόστους/αποτελεσματικότητας, των συστημάτων στήριξης στην προώθηση της χρήσης της υψηλής αποδοτικότητας συνδυασμένης παραγωγής σύμ-

φωνα με το εθνικό δυναμικό που αναφέρεται στο άρθρο 6. Επιπλέον, η εν λόγω έκθεση εξετάζει σε ποιο βαθμό τα προγράμματα στήριξης συνέβαλαν στη δημιουργία σταθερών συνθηκών για την υλοποίηση επενδύσεων στον τομέα της συνδυασμένης παραγωγής.

Άρθρο 8

Θέματα του ηλεκτρικού δικτύου παροχής

1. Με την επιφύλαξη της διατήρησης της αξιοπιστίας και της ασφάλειας του δικτύου παροχής, τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα προκειμένου να διασφαλίσουν ότι οι φορείς εκμετάλλευσης του δικτύου μεταφοράς και οι φορείς εκμετάλλευσης του δικτύου διανομής στην επικράτειά τους εγγυώνται τη μεταφορά και διανομή του ηλεκτρισμού που παράγεται από συνδυασμένη παραγωγή.

2. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν ένα νομικό πλαίσιο ή απαιτούν από τους φορείς εκμετάλλευσης των συστημάτων μεταφοράς και διανομής να ορίσουν και να δημοσιεύσουν τυποποιημένους κανόνες για την ανάληψη του κόστους των τεχνικών προσαρμογών, όπως των συνδέσεων με το δίκτυο και των ενισχύσεων του δικτύου, οι οποίες απαιτούνται προκειμένου να ενταχθούν νέοι παραγωγοί οι οποίοι τροφοδοτούν το διασυνδεδεμένο δίκτυο με ηλεκτρική ενέργεια που παράγεται από συνδυασμένη παραγωγή.

Τα κράτη μέλη θεσπίζουν νομικό πλαίσιο ή απαιτούν από τους φορείς εκμετάλλευσης των συστημάτων μεταφοράς και διανομής να ορίσουν και να δημοσιεύσουν τυποποιημένους κανόνες για τον καταμερισμό των δαπανών των εγκαταστάσεων του συστήματος, όπως των συνδέσεων και των ενισχύσεων του δικτύου, ανάμεσα σε όλους τους ωφελούμενους χρήστες του συστήματος.

Ο καταμερισμός πραγματοποιείται με μηχανισμό που βασίζεται σε αντικειμενικά, διαφανή και αμερόληπτα κριτήρια, στον οποίο λαμβάνονται υπόψη τα οφέλη που αντλούν από τις συνδέσεις οι αρχικοί και μετέπειτα συνδεδεμένοι παραγωγοί και οι φορείς εκμετάλλευσης των συστημάτων μεταφοράς και διανομής.

Οι κανόνες βασίζονται σε αντικειμενικά, διαφανή και αμερόληπτα κριτήρια, στα οποία λαμβάνονται ιδιαίτερος υπόψη όλες οι δαπάνες και τα οφέλη που σχετίζονται με τη σύνδεση των παραγωγών με το δίκτυο. Οι κανόνες μπορεί να προβλέπουν διαφορετικούς τύπους σύνδεσης.

3. Τα κράτη μέλη μπορούν ενδεχομένως να απαιτούν από τους φορείς εκμετάλλευσης των συστημάτων μεταφοράς και διανομής να αναλαμβάνουν ολόκληρο ή μέρος του κόστους που αναφέρεται στην παράγραφο 2.

4. Οι φορείς εκμετάλλευσης των συστημάτων μεταφοράς και διανομής υποχρεούνται να παρέχουν στους επιθυμούντες να συνδεθούν με το δίκτυο νέους παραγωγούς μια πλήρη και αναλυτική εκτίμηση των δαπανών της σύνδεσης.

5. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε ο καταμερισμός των δαπανών μεταφοράς και διανομής να μην δημιουργεί διακρίσεις έναντι της ηλεκτρικής ενέργειας που προέρχεται από τη συνδυασμένη παραγωγή. Ενδεχομένως, τα κράτη μέλη θεσπίζουν νομικό πλαίσιο ή επιβάλλουν στους φορείς εκμετάλλευσης των συστημάτων μεταφοράς και διανομής να εξασφαλίζουν ότι τα έξοδα μεταφοράς και διανομής της ηλεκτρικής ενέργειας από εγκαταστάσεις που χρησιμοποιούν συνδυασμένη παραγωγή αντικατοπτρίζουν τα οφέλη που μπορούν να πραγματοποιηθούν λόγω της σύνδεσης της εγκατάστασης με το δίκτυο. Αυτά τα οφέλη πιθανόν να προκύπτουν από την άμεση χρήση του δικτύου χαμηλής τάσεως.

6. Εξαριωμένης της περίπτωσης κατά την οποία ο παραγωγός που δραστηριοποιείται στο χώρο της συνδυασμένης παραγωγής αποτελεί επιλέξιμο πελάτη βάσει της εθνικής νομοθεσίας υπό την έννοια της δεύτερης παραγράφου του άρθρου 17 της οδηγίας 96/92/ΕΚ, τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα προκειμένου να διασφαλίζουν ότι οι τιμές για την αγορά ηλεκτρικής ενέργειας που πρόκειται να χρησιμοποιηθεί ως εφεδρεία ή συμπληρωματικά στην παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας ορίζονται βάσει δημοσιευμένων τιμών, καθώς και όρων και προϋποθέσεων. Οι εν λόγω τιμές, καθώς και οι όροι και οι προϋποθέσεις ορίζονται ή εγκρίνονται βάσει αντικειμενικών, διαφανών και αμερόληπτων κριτηρίων από μία ανεξάρτητη ρυθμιστική αρχή πριν από την έναρξη της ισχύος τους.

7. Τα κράτη μέλη ορίζουν έναν ή περισσότερους αρμόδιους φορείς, που θα μπορεί να είναι μία ανεξάρτητη ρυθμιστική αρχή, για την παρακολούθηση και τη συγκριτική αξιολόγηση των τιμών, καθώς και των όρων και των προϋποθέσεων που προσφέρονται στους παραγωγούς της συνδυασμένης παραγωγής όταν αγοράζεται εφεδρική ή συμπληρωματική ηλεκτρική ενέργεια ή όταν το πλεόνασμα της ηλεκτρικής ενέργειας διατίθεται προς πώληση. Ο εν λόγω φορέας δημοσιεύει για πρώτη φορά τρία έτη μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας οδηγίας και στη συνέχεια, κάθε τρίτο έτος μία έκθεση όπου θα περιγράφει τα αποτελέσματα αυτών των αξιολογήσεων. Η εν λόγω έκθεση διαβιβάζεται στην Επιτροπή.

8. Τα κράτη μέλη διευκολύνουν ιδίως την πρόσβαση στο σύστημα των δικτύων παροχής της ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται από μονάδες συνδυασμένης παραγωγής οι οποίες χρησιμοποιούν ανανεώσιμες πηγές ενέργειας καθώς και από εγκαταστάσεις με ισχύ μικρότερη από 1 MW_e, όπως ορίζεται στο παράρτημα III, α).

Άρθρο 9

Διοικητικές διαδικασίες

1. Τα κράτη μέλη ή οι αρμόδιοι οργανισμοί τους οποίους ορίζουν τα κράτη μέλη αξιολογούν το ισχύον νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο που διέπει τις διαδικασίες χορήγησης άδειας ή τις λοιπές διαδικασίες του άρθρου 4 της οδηγίας 96/92/ΕΚ, οι οποίες ισχύουν για τις εγκαταστάσεις συνδυασμένης παραγωγής, με σκοπό:

- την ενθάρρυνση του σχεδιασμού εγκαταστάσεων συνδυασμένης παραγωγής ώστε να ανταποκρίνονται στην οικονομικά δικαιολογημένη ζήτηση για παραγωγή θερμότητας και την αποφυγή παραγωγής περισσότερης θερμότητας από τη χρήσιμη·
- τον περιορισμό των κανονιστικών και μη κανονιστικών εμποδίων στην αύξηση της συνδυασμένης παραγωγής·
- την ορθολογικοποίηση και την επίτευξη των διαδικασιών στο ενδεδειγμένο διοικητικό επίπεδο· και
- τη διασφάλιση αντικειμενικών, διαφανών και αμερόληπτων κανόνων, στους οποίους να λαμβάνονται δεόντως υπόψη οι ιδιαιτερότητες των διαφόρων τεχνολογιών συνδυασμένης παραγωγής.

2. Τα κράτη μέλη — εφόσον τούτο ενδείκνυται στο πλαίσιο της εθνικής νομοθεσίας παρέχουν ένδειξη της επιτευχθείσας εξέλιξης, ιδίως όσον αφορά:

- το συντονισμό μεταξύ των διαφορετικών διοικητικών υπηρεσιών όσον αφορά τις προθεσμίες, την παραλαβή και τη διεκπεραίωση των αιτήσεων άδειας·

- τη δυνατότητα θέσπισης κατευθυντήριων γραμμών για τις δραστηριότητες της παραγράφου 1, και το εφικτό της καθιέρωσης μίας ταχείας διαδικασίας προγραμματισμού για τους παραγωγούς της συνδυασμένης παραγωγής· και

- το διορισμό αρχών ως διαμεσολαβητών σε τυχόν διαφορές μεταξύ των αρμόδιων για τη χορήγηση αδειών αρχών και των αιτούντων άδεια.

3. Στην έκθεση που αναφέρεται στο άρθρο 11 και με βάση τις αναφερόμενες στην παράγραφο 1 του άρθρου 10 εκθέσεις των κρατών μελών, η Επιτροπή αξιολογεί τις βέλτιστες πρακτικές με σκοπό την υλοποίηση των στόχων της παραγράφου 1.

Άρθρο 10

Εκθέσεις των κρατών μελών

1. Τα κράτη μέλη, το αργότερο εντός δύο ετών από την έναρξη ισχύος της παρούσας οδηγίας, δημοσιεύουν μία έκθεση με το ακόλουθο περιεχόμενο:

- τιμές αναφοράς της αποδοτικότητας για τη χωριστή παραγωγή θερμικής και ηλεκτρικής ενέργειας, όπως αναφέρεται στο άρθρο 5, παράγραφος 2·
- αρχές για τον προσδιορισμό των τιμών αναφοράς της αποδοτικότητας σε εθνικό επίπεδο για τη χωριστή παραγωγή θερμικής και ηλεκτρικής ενέργειας, όπως αναφέρεται στο άρθρο 5, παράγραφος 2·
- ανάλυση του εθνικού δυναμικού για υψηλής αποδοτικότητας συνδυασμένη παραγωγή όπως αναφέρεται στο άρθρο 6, παράγραφος 1·
- ανάλυση των φραγμών, οι οποίοι ενδέχεται να παρεμποδίσουν την αξιοποίηση του εθνικού δυναμικού για υψηλής αποδοτικότητας συνδυασμένη παραγωγή, όπως αναφέρεται στο άρθρο 6, παράγραφος 3·
- εξέταση των μέτρων που ελήφθησαν για τη διευκόλυνση της πρόσβασης στο σύστημα δικτύων παροχής του ηλεκτρισμού που παράγεται από συνδυασμένη παραγωγή και, μεταξύ άλλων, της δυνατότητας καθιέρωσης της αμφίδρομης μέτρησης για τις μονάδες συνδυασμένης παραγωγής που είναι εγκατεστημένες σε κτίρια κατοικίας·
- αξιολόγηση του υφιστάμενου νομοθετικού και κανονιστικού πλαισίου, το οποίο αναφέρεται στις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 9.

2. Τα κράτη μέλη, το αργότερο εντός δύο ετών μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας οδηγίας και έκτοτε ανά τρία έτη, δημοσιεύουν μία έκθεση σχετικά με την πρόοδο που σημειώνεται στην αύξηση του μεριδίου της υψηλής αποδοτικότητας συνδυασμένης παραγωγής που αναφέρεται στο άρθρο 6, παράγραφος 4·

3. Τα κράτη μέλη υποβάλουν στην Επιτροπή σε ετήσια βάση στατιστικά δεδομένα για την παραγωγή ηλεκτρικής και θερμικής ενέργειας από συνδυασμένη παραγωγή σε εθνικό επίπεδο (σύμφωνα με τη μεθοδολογία του παραρτήματος II).

Υποβάλλουν επίσης ετήσια στατιστικά στοιχεία για τις δυνατότητες συνδυασμένης παραγωγής και τα καύσιμα που χρησιμοποιούνται για τη συνδυασμένη παραγωγή.

Άρθρο 11

Έκθεση της Επιτροπής

Βάσει των εκθέσεων που υποβάλλονται σύμφωνα με το άρθρο 8, παράγραφος 7 και το άρθρο 10, παράγραφοι 1 και 3, η Επιτροπή επανεξετάζει την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας και υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, το αργότερο εντός τεσσάρων ετών από την έναρξη ισχύος της παρούσας οδηγίας και έκτοτε ανά έξι έτη, μία έκθεση προόδου σχετικά με την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας.

Πιο συγκεκριμένα, η έκθεση:

- α) εξετάζει τις δυνατότητες για περαιτέρω εναρμόνιση των κριτηρίων που χρησιμοποιούνται για τον προσδιορισμό της αποδοτικότητας της συνδυασμένης παραγωγής.
- β) εξετάζει την πρόοδο που σημειώνεται στην αξιοποίηση του εθνικού δυναμικού για υψηλής αποδοτικότητας συνδυασμένη παραγωγή όπως αναφέρεται στο άρθρο 6.
- γ) αξιολογεί το βαθμό στον οποίο οι κανόνες και οι διαδικασίες που προσδιορίζουν το πλαίσιο των προϋποθέσεων για τη συνδυασμένη παραγωγή στην εσωτερική αγορά ενέργειας διατυπώνονται βάσει αντικειμενικών, διαφανών και αμερόληπτων κριτηρίων λαμβάνοντας σοβαρά υπόψη τα οφέλη που απορρέουν από τη συνδυασμένη παραγωγή.
- δ) εξετάζει τις εμπειρίες που αποκτώνται από την εφαρμογή και τη συνύπαρξη επιμέρους μηχανισμών στήριξης υπέρ της συνδυασμένης παραγωγής.

ε) αναθεωρεί τις τιμές αναφοράς για τη χωριστή παραγωγή βάσει των υφιστάμενων τεχνολογιών.

Όταν ενδείκνυται, η Επιτροπή υποβάλλει, από κοινού με την έκθεση, περαιτέρω προτάσεις στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο.

Άρθρο 12

Μεταφορά στην εθνική νομοθεσία

Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία, το αργότερο εντός δύο ετών από την έναρξη ισχύος της παρούσας οδηγίας. Ενημερώνουν αμέσως την Επιτροπή σχετικά.

Όταν οι διατάξεις αυτές θεσπίζονται από τα κράτη μέλη, στην επίσημη δημοσίευσή τους περιλαμβάνουν παραπομπή στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από ανάλογη παραπομπή. Εναπόκειται στα κράτη μέλη να προσδιορίσουν τον τρόπο της εισαγωγής της εν λόγω παραπομπής.

Άρθρο 13

Έναρξη ισχύος

Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*.

Άρθρο 14

Αποδέκτες

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΣΥΝΔΥΑΣΜΕΝΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΠΟΥ ΚΑΛΥΠΤΕΙ Η ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ

- α) Αεριοστρόβιλος συνδυασμένου κύκλου με ανάκτηση θερμότητας
- β) Ατμοστρόβιλος διαφορικής πίεσης
- γ) Ατμοστρόβιλος εκτόνωσης — συμπύκνωσης
- δ) Αεριοστρόβιλος με ανάκτηση θερμότητας
- ε) Μηχανή εσωτερικής καύσης
- στ) Μικροστρόβιλοι
- ζ) Κινητήρες «Stirling»
- η) Κυψέλες καυσίμου
- θ) Ατμομηχανές
- ι) Οργανικοί κύκλοι Rankine
- ια) Άλλοι τύποι τεχνολογίας ή συνδυασμός αυτών που εμπίπτουν στους ορισμούς του άρθρου 3.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΠΟΥ ΑΠΟΚΤΑΤΑΙ ΑΠΟ ΣΥΝΔΥΑΣΜΕΝΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ

Οι τιμές που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό της ενέργειας που αποκτάται από συνδυασμένη παραγωγή πρέπει να προσδιορίζονται βάσει της αναμενόμενης ή της υφιστάμενης λειτουργίας της μονάδας υπό πραγματικές συνθήκες.

- α) Η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από συνδυασμένη παραγωγή θεωρείται ίση με τη συνολική ετήσια παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας της μονάδας.
- σε μονάδες συνδυασμένης παραγωγής τύπου β), δ), ε), στ), ζ), και η), οι οποίες αναφέρονται στο παράρτημα I, με συνολική ετήσια απόδοση μεγαλύτερη ή ίση με 75 % και
 - σε μονάδες συνδυασμένης παραγωγής τύπου α) και γ) οι οποίες αναφέρονται στο παράρτημα I, με συνολική ετήσια απόδοση μεγαλύτερη ή ίση με 85 %.
- β) Οι υπολογισμοί πραγματοποιούνται προκειμένου να διαχωρίζεται η ηλεκτρική ενέργεια που αποκτάται από συνδυασμένη παραγωγή από την ηλεκτρική ενέργεια που δεν παράγεται στο πλαίσιο διαδικασίας συνδυασμένης παραγωγής. Σε μονάδες συνδυασμένης παραγωγής με ετήσια συνολική απόδοση κάτω από 75 % [μονάδες συνδυασμένης παραγωγής τύπου β), δ), ε), στ), ζ), και η), οι οποίες αναφέρονται στο παράρτημα I] ή με συνολική ετήσια απόδοση κάτω από 85 % [μονάδες συνδυασμένης παραγωγής τύπου α) και γ) οι οποίες αναφέρονται στο παράρτημα I], χρησιμοποιούνται οι ακόλουθοι τύποι:

$$E_{\text{CHP}} = Q_{\text{net}} \cdot C$$

όπου

E_{CHP} είναι η ποσότητα της ηλεκτρικής ενέργειας που αποκτάται από συνδυασμένη παραγωγή

C είναι η αναλογία ηλεκτρισμού/θερμότητας

Q_{net} είναι η καθαρή παραγωγή θερμότητας από τη διαδικασία συνδυασμένης παραγωγής (η οποία ορίζεται ως συνολική παραγωγή θερμότητας μείον τη θερμότητα που παράγεται σε χωριστούς λέβητες)

Εάν η πραγματική αναλογία ηλεκτρισμού/θερμότητας μίας μονάδας συνδυασμένης παραγωγής δεν είναι γνωστή, μπορούν να χρησιμοποιηθούν οι ακόλουθες πρότυπες τιμές για τις μονάδες τύπου α), β), γ), δ), και ε), που αναφέρονται στο παράρτημα I, εφόσον η υπολογιζόμενη ηλεκτρική ενέργεια που αποκτάται από συνδυασμένη παραγωγή είναι μικρότερη ή ίση με τη συνολική παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας της μονάδας:

Τύπος μονάδας	Πρότυπη αναλογία ηλεκτρισμού/θερμότητας, C	
	Αστική θέρμανση	Βιομηχανική εφαρμογή
Αεριοστρόβιλος συνδυασμένου κύκλου με ανάκτηση θερμότητας	0,95	0,75
Ατμοστρόβιλος διαφορικής πίεσης	0,45	0,30
Ατμοστρόβιλος εκτόνωσης — συμπύκνωσης με ανάκτηση θερμότητας	0,45	0,30
Αεριοστρόβιλος με ανάκτηση θερμότητας	0,55	0,40
Μηχανή εσωτερικής καύσης	0,75	0,60

Εφόσον προηγηθεί κοινοποίηση στην Επιτροπή, τα κράτη μέλη μπορούν να χρησιμοποιούν διαφορετικές πρότυπες τιμές για να εκφράσουν την αναλογία ηλεκτρισμού/θερμότητας, από εκείνες του παρόντος παραρτήματος. Οι εν λόγω εναλλακτικές πρότυπες τιμές δημοσιεύονται από τα κράτη μέλη.

Εάν τα κράτη μέλη θεσπίζουν πρότυπες τιμές για να εκφράσουν την αναλογία ηλεκτρισμού/θερμότητας για τις μονάδες τύπου στ), ζ), η), θ), ι) και κ) που αναφέρονται στο παράρτημα I, οι εν λόγω πρότυπες τιμές δημοσιεύονται και κοινοποιούνται στην Επιτροπή.

- γ) Εφόσον εγκριθούν από την Επιτροπή, τα κράτη μέλη μπορούν να χρησιμοποιούν άλλες μεθόδους από την προβλεπόμενη στην παράγραφο β) του παρόντος παραρτήματος, προκειμένου να αφαιρούν από τα δηλωθέντα αριθμητικά στοιχεία την ηλεκτρική ενέργεια που ενδεχομένως δεν αποκτάται στο πλαίσιο της διαδικασίας συνδυασμένης παραγωγής της ηλεκτρικής ενέργειας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟ ΤΗΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΣΥΝΔΥΑΣΜΕΝΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

Οι τιμές που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό της αποδοτικότητας της συνδυασμένης παραγωγής και της εξοικονόμησης πρωτογενούς ενέργειας προσδιορίζονται βάσει της αναμενόμενης ή της υφιστάμενης λειτουργίας της μονάδας υπό πραγματικές συνθήκες.

α) Υψηλής αποδοτικότητας συνδυασμένη παραγωγή

Για το σκοπό της παρούσας οδηγίας, η υψηλής αποδοτικότητας συνδυασμένη παραγωγή ανταποκρίνεται στα ακόλουθα κριτήρια:

- η παραγωγή που προέρχεται από τις νέες μονάδες συνδυασμένης παραγωγής εξασφαλίζει εξοικονόμηση πρωτογενούς ενέργειας τουλάχιστον 10 % συγκριτικά προς τις τιμές αναφοράς που αντιπροσωπεύουν τη χωριστή παραγωγή θερμικής και ηλεκτρικής ενέργειας·
- η παραγωγή στις υφιστάμενες μονάδες συνδυασμένης παραγωγής εξασφαλίζει εξοικονόμηση πρωτογενούς ενέργειας τουλάχιστον 5 % συγκριτικά προς τις τιμές αναφοράς που αντιπροσωπεύουν τη χωριστή παραγωγή θερμικής και ηλεκτρικής ενέργειας·
- η παραγωγή που προέρχεται από τις μονάδες συνδυασμένης παραγωγής όπου χρησιμοποιούνται ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, καθώς και από εγκαταστάσεις συνδυασμένης παραγωγής με εγκατεστημένη ισχύ κάτω του 1 Mwe που εξασφαλίζει εξοικονόμηση πρωτογενούς ενέργειας της τάξεως 0-5 % μπορεί να χαρακτηριστεί ως υψηλής αποδοτικότητας συνδυασμένη παραγωγή·
- τα κράτη μέλη θεσπίζουν αρχές βάσει των οποίων η παραγωγή που προέρχεται από μονάδες συνδυασμένης παραγωγής και βρίσκεται κάτω από τις οριακές τιμές που αναφέρονται στο παρόν παράρτημα μπορεί να θεωρηθεί ότι ανταποκρίνεται εν μέρει στα κριτήρια αποδοτικότητας. Εάν οι αρχές αυτές εφαρμόζονται, αναπτύσσονται από τα κράτη μέλη και κοινοποιούνται στην Επιτροπή οι κατάλληλες μεθοδολογίες για τον προσδιορισμό της μειωμένης αποδοτικότητας της εν λόγω παραγωγής, υπολογιζόμενης αναλογικά προς τη μειωμένη εξοικονόμηση πρωτογενούς ενέργειας. Σε παρόμοιες περιπτώσεις, η μειωμένη αποδοτικότητα της συνδυασμένης παραγωγής καταδεικνύεται σαφώς στο πιστοποιητικό προέλευσης.

β) Υπολογισμός της εξοικονόμησης πρωτογενούς ενέργειας

Το ποσό της εξοικονόμησης της πρωτογενούς ενέργειας που εξασφαλίζεται από τη συνδυασμένη παραγωγή και ορίζεται σύμφωνα με το παράρτημα ΙΙ της παρούσας οδηγίας υπολογίζεται βάσει του ακόλουθου τύπου:

$$EPE = \left(1 - \frac{1}{\frac{CHP_{Q\eta}}{Anaf. Q\eta} + \frac{CHP_{H\eta}}{Anaf. H\eta}} \right) \times 100 \%$$

Όπου:

EPE = είναι η εξοικονόμηση πρωτογενούς ενέργειας

CHP Qη = είναι η θερμική απόδοση της συνδυασμένης παραγωγής

Anaf. Qη = είναι η θερμική απόδοση της τιμής αναφοράς για τη χωριστή παραγωγή θερμότητας

CHP Hη = είναι η ηλεκτρική απόδοση της συνδυασμένης παραγωγής

Anaf. Hη = είναι η ηλεκτρική απόδοση της τιμής αναφοράς για τη χωριστή παραγωγή ηλεκτρισμού

Εφόσον προηγηθεί κοινοποίηση στην Επιτροπή, τα κράτη μέλη μπορούν να χρησιμοποιούν άλλους τύπους που οδηγούν στο ίδιο αποτέλεσμα για τον υπολογισμό της εξοικονόμησης ενέργειας από τη συνδυασμένη παραγωγή. Σε περίπτωση που χρησιμοποιηθούν εναλλακτικοί τύποι, τα κράτη μέλη τους δημοσιεύουν.

γ) Τιμές αναφοράς της αποδοτικότητας για τη χωριστή παραγωγή θερμικής και ηλεκτρικής ενέργειας

Οι αρχές για τον προσδιορισμό των τιμών αναφοράς για τη χωριστή παραγωγή θερμικής και ηλεκτρικής ενέργειας που αναφέρονται στο άρθρο 5, παράγραφος 2, και στον τύπο της παραγράφου β) του παρόντος παραρτήματος καθορίζουν τη λειτουργική αποδοτικότητα της χωριστής παραγωγής θερμικής και ηλεκτρικής ενέργειας την οποία καλείται να αντικαταστήσει η συνδυασμένη παραγωγή.

Για τον προσδιορισμό των τιμών αναφοράς της αποδοτικότητας, ισχύουν οι ακόλουθες αρχές:

1. Για τις νέες μονάδες συνδυασμένης παραγωγής, όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 3, η σύγκριση με τη νέα χωριστή παραγωγή της ηλεκτρικής ενέργειας βασίζεται στην αρχή ότι συγκρίνονται συναφείς κατηγορίες καυσίμων. Για τη νέα χωριστή παραγωγή είναι δυνατή η χρήση των ακόλουθων ενδεικτικών τιμών αναφοράς της αποδοτικότητας:

Ενδεικτικές τιμές αναφοράς της αποδοτικότητας για τη νέα χωριστή παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας

Κατηγορία καυσίμων	Λειτουργική αποδοτικότητα
Φυσικό αέριο	55 %
Ανθρακας	42 %
Πετρέλαιο	42 %
Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και απόβλητα	22-35 %

Στην περίπτωση μονάδων συνδυασμένης παραγωγής συνδεδεμένων με το σύστημα διανομής του ηλεκτρισμού, οι τιμές αναφοράς που παρατίθενται στον παραπάνω πίνακα, μπορούν να μειωθούν κατά 5-10 % προκειμένου να ληφθούν υπόψη οι αποφευχθείσες απώλειες του δικτύου.

2. Για τις νέες μονάδες συνδυασμένης παραγωγής, όπως προσδιορίζονται στο άρθρο 3, η ενδεικτική τιμή αναφοράς της αποδοτικότητας για τη νέα χωριστή παραγωγή θερμότητας είναι μία λειτουργική αποδοτικότητα σε ποσοστό 90 %.

Σε περίπτωση παραγωγής θερμικής ενέργειας με βάση το πετρέλαιο ή τον άνθρακα, η τιμή αναφοράς της αποδοτικότητας είναι δυνατόν να μειωθεί στο 85 %. Στην περίπτωση που η παραγωγή θερμικής ενέργειας βασίζεται σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας ή απόβλητα, η τιμή αναφοράς της αποδοτικότητας μπορεί να μειωθεί στο 80 %. Σε περίπτωση χρήσης ατμού σε υψηλή θερμοκρασία, ο οποίος χρησιμοποιείται σε βιομηχανικές διαδικασίες, οι τιμές αναφοράς για τη χωριστή παραγωγή θερμότητας μπορούν να μειωθούν στο 80 %.

3. Για τις υφιστάμενες μονάδες συνδυασμένης παραγωγής, όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 3, η τιμή αναφοράς της αποδοτικότητας για τη χωριστή παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας βασίζεται στη μέση λειτουργική αποδοτικότητα της εθνικής παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας η οποία πραγματοποιείται με χρήση ορυκτών καυσίμων. Όπου αυτό κρίνεται απαραίτητο, θα λαμβάνεται υπόψη ο αντίκτυπος του πιθανού διασυνοριακού εμπορίου της ηλεκτρικής ενέργειας στις τιμές αναφοράς.
4. Για τις υφιστάμενες μονάδες συνδυασμένης παραγωγής, όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 3, η τιμή αναφοράς της αποδοτικότητας για τη χωριστή παραγωγή θερμικής ενέργειας βασίζεται στη μέση λειτουργική αποδοτικότητα της εθνικής μικτής παραγωγής θερμικής ενέργειας.
5. Εφόσον προηγηθεί κοινοποίηση στην Επιτροπή, τα κράτη μέλη δύνανται να συμπεριλάβουν πρόσθετες πτυχές στα κριτήρια που θεσπίζουν για τον προσδιορισμό της αποδοτικότητας της συνδυασμένης παραγωγής.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΓΙΑ ΥΨΗΛΗΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΣΥΝΔΥΑΣΜΕΝΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ

- α) Η ανάλυση του εθνικού δυναμικού για υψηλής αποδοτικότητας συνδυασμένη παραγωγή προσδιορίζει τη ζήτηση για χρήσιμη θέρμανση ή ψύξη και διακρίνει τις εφαρμογές της συνδυασμένης παραγωγής στις ακόλουθες, τουλάχιστον, βασικές κατηγορίες:
- Βιομηχανική συνδυασμένη παραγωγή
 - Συνδυασμένη παραγωγή για σκοπούς θέρμανσης
 - Γεωργική συνδυασμένη παραγωγή
- β) Για καθεμία από τις τρεις κατηγορίες που αναφέρονται στο σημείο α), η ανάλυση πρέπει να εξετάζει:
- Τον τύπο των καυσίμων που ενδέχεται να χρησιμοποιηθούν προκειμένου να αξιοποιηθούν οι δυνατότητες συνδυασμένης παραγωγής, συμπεριλαμβανομένων συγκεκριμένων προβληματισμών σχετικά με τις δυνατότητες αύξησης στη χρήση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στις εθνικές αγορές μέσω της συνδυασμένης παραγωγής.
 - Τον τύπο των τεχνολογιών συνδυασμένης παραγωγής που απαριθμούνται στο παράρτημα I και που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την αξιοποίηση του εθνικού δυναμικού.
 - Τον τύπο της χωριστής παραγωγής θερμικής και ηλεκτρικής ενέργειας τον οποίο ενδέχεται να αντικαταστήσει η υψηλής αποδοτικότητας συνδυασμένη παραγωγή.
 - Τη διάκριση της δυνατότητας εκσυγχρονισμού του υφιστάμενου δυναμικού και κατασκευής νέου.
- γ) Η ανάλυση περιλαμβάνει κατάλληλους μηχανισμούς για την εκτίμηση της σχέσης κόστους/αποτελεσματικότητας — από απόψεως εξοικονομήσεων πρωτογενούς ενέργειας — σε περίπτωση αύξησης του μεριδίου της υψηλής αποδοτικότητας συνδυασμένης παραγωγής στην εθνική ενεργειακή σύνθεση. Κατά την ανάλυση της σχέσης κόστους/αποτελεσματικότητας πρέπει να λαμβάνονται επίσης υπόψη οι εθνικές δεσμεύσεις οι οποίες έγιναν αποδεκτές στο πλαίσιο των δεσμεύσεων που συνδέονται με την αλλαγή του κλίματος και τις οποίες ενέκρινε η Κοινότητα βάσει του Πρωτοκόλλου του Κιότο στη Σύμβαση- πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για τις κλιματικές αλλαγές.
- δ) Στην ανάλυση του εθνικού δυναμικού για συνδυασμένη παραγωγή διευκρινίζονται οι εθνικές δυνατότητες σε σχέση με τα χρονικά πλαίσια 2010, 2015 και 2020 και περιλαμβάνονται οι απαραίτητες εκτιμήσεις των προβλεπόμενων δαπανών για καθένα από τα προαναφερθέντα χρονικά πλαίσια.
-